

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe o lună . 2 «

Nrul de Duminecă
Pe un an . 4 Cor.
: Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 4

24 Ianuarie.

(R) Soartea a fost nemiloasă și crudă față de neamul românesc. Nu numai că ne-a împrăștiat în trei mari împărății și-n câteva țări mai mici, dar și pe norocoșii cari au rămas în țări românești, i-a împărțit în două tabere: în moldoveni și munteni, cari, îndemnați de duhul cel rău, veacuri d'arândul s'au războit între dânșii. Parcă n'ar fi fost frați de același sânge, ci dușmani, pe viață și moarte... Șoimenii viteji ai lui Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei, pustiit-au deci, cu fier și foc Țara Muntenilor și tot așa: Matei Basarab, Mihai Viteazul și atâți voievozi mari ai Munteniei călcat-au năpraznic hotarele Moldovei, incingând țara în foc. Și moartea rămânea pretutindeni să însemneze urmele pe unde treceau armatele țarilor surori. Vre-mea de odihnă, pace și frățească înțelegere era mai rară decât sărbătorile împărătești...

Măcar că și moldovenii și muntenii trăiau strânși într'un cerc de vrăjmași. La miază-zi turcii, la miază-noapte și răsărit polonii și tătarii, la apus ungurii. Dar rar s'au ajutat unii pe alții împotriva dușmanilor firești și foarte des au cerut ajutorul străinului, pentruca să învingă asupra fratelui.

Urgia cerului, nu altceva!

Abia înainte cu jumătate de veac s'a îndurat Dumnezeu de neamul românesc, trimitându-i bărbați luminați, plini de vite-

jie și mai presus de toate având inimă caldă, care n'a tresăltat decât pentru binele neamului. Și se făcu astfel în anul mântuirii 1859 ziua 24 a luni Ianuarie marea unire. Muntenia și Moldova își aleseră un singur Domn, se proclamează o singură țară: *Principatele-unite!*

»Să fim un singur trup, precum suntem un singur suflet, căci suntem toți una, având o origină, un sânge, o patrie, o istorie, o credință, un Dumnezeu...«

Așa a zis încă în toamna anului 1857 Mitropolitul Sofronie al Moldovei, când a deschis Adunarea obștească dela Iași.

Dorința asta mare de a se uni, trăia de mai mulți ani în sufletul fruntașilor celor două țări, dar erau cumplite piedecile ce se puneau în calea întrupării gândului înalt. După revoluțiunile dela 1848 sugrumate de muscali și turci, fruntașii celor două țări au ajuns unii în temnițe, alții surghiuniți, de parte de țară. Pe vremea aceasta uneltirile străine se țineau șir în Moldova și Muntenia, săvârșindu-se toate nelegiuirile, blăstă-mățiile și neomeniile pentru a zădărnici planul unirei, pentru care marii patrioți luccrau cu o râvnă uimitoare chiar în străinătate, bătând pela toate ușile și căutând să scape țara de epitropia înăbușitoare a Austriei, a Rusiei și Turciei, și rost să facă, pentruca să li-se dea țarilor române cel puțin puțința să spună ce vor, ce dorințe au... Ceeace abia la 1857 s'a putut ajunge, când aleșii poporului se adunară în așa zisele *Divanuri-adhoc*, la București și Iași.

În aceste Divanuri se spuse întâiaoară că românii vor *unirea țarilor surori*, cari pe viitor să se numească *România*.

Ce luptă s'a purtat, până să ajungă aceste zile fericite de 7 și 9 Octomvrie, numai așa ne putem da seamă, dacă ne vom gândi la strădaniile fără margini, la suferințele nespuse și jertfele de tot felul ale celor din surghiun, ale marilor Brătianu, Ion și Dumitru, Costache Rossetti, frații Golescu, M. Cogălniceanu, Ioan Ghica, și alții, cari aveau nu numai să rupă ițele ce în străinătate se țeseau dinadins pentru încalcarea afacerilor celor două țări, ci tot ei, marii surghiuniți trebuiau să țină cald sufletul în cei d'acasă, adesea desnădăjduiți.

În Octomvrie 1856 de pildă, Dumitru Brătianu scria (din Londra) celor d'acasă:

»Nu vă descurajați, frații mei; piedecile ce încercați trebuie să fie pentru voi un bold, care să vă împingă și mai tare la lucru, la luptă. Nuvelele diplomatice sunt bune: Franța ne susține mai mult decât oricând, și Engli-tera, de nu sprigină Unirea — jeloasă fiind de Franța — n'a făcut nici n'a scris nimic contra-i. Toți îmi zic că, de ne vom arăta uniți și fermi în Principate și de vom ști susține în străinătate o agitație favorabilă unirii, Engli-tera ne va sprigini și ea și vom avea desigur Unirea...«

În Ianuarie 1857 marele patriot aflase:

»Zece mii de turci au să ocupe Principatele, ca să menție buna rânduială în timpul alegerilor.«

Scrie, deci, celor d'acasă:

»De vom suferi-o, această măsură va fi o îndrumare către o garnizoană permanentă, la care umblă să ajungă Poarta, cu spri-

FOIȚA ZIARULUI TRIBUNA.

Principesa Elena Cuza.

O sută una bubuituri de tun salută triumfător în zorii zilei de astăzi, sărbătoarea mare a celui mai însemnat eveniment din istoria țării românești, — unirea Principatelor. Este o jumătate de secol de atunci. Ca și azi, o zi ghietoasă și rece, însă o zi de tremur și teamă în frigurile nesigurității de ce va aduce ziua de mâine. Se fierbeau toți pentru ideea unirii și la Cameră în tumultul discuțiilor se luptă toată seama bărbaților mari ce voiau să aducă odată la îndeplinire visul ce-l urmăreau zi cu zi. Afară în curtea Camerii poporul adunat în gloată aștepta nerăbdător sfârșitul discuțiilor ce nu mai luau capăt, când tânărul Vasile Boerescu într'o cuvântare ce a stors lacrimi din ochii consulilor străini, explică celor adunați că odată ce sunt uniți asupra ideii de unire, — persoana se impune dela sine: ea este Cuza deoarece fiind Domn al Moldovei este și singurul ce ar putea înlesni unirea definitivă. Și Cuza fu ales și Domn al Munteniei, adevărat Domn al Principatelor unite în ziua de 24 Ianuarie 1859. Fu un entuziasm cum nu se mai văzuse dela revoluția anului 1848! O sută de mii de oameni ieșiră întru întâmpinarea Domnului și Domniței Cuza la bariera orașului București, și dela opincă la domn toate inimile tresăriră în bucuria cea mai desăvârșită, căci după cum spusese C. A. Rossetti lui Ion Brătianu, într'o telegramă, după ce cunoscuse pe Cuza: Domnul e sublim și poporul fu

dintr'odată cucerit de chipul blând și bun al Domnului de ființa frumoasă, senină și blajină a Domniței.

Și dacă Domnul Cuza a fost o providență pentru poporul român, pentru țărani cari nu-l pot uita niciodată, Domnița Elena le-a fost îngerul de pază care a veghiat deapaururi, asupra fericirii și păcii lor. Soție ideală, ei i-a fost dat să fie cea mai bună mamă căci poporul tot, i-a fost copil unic. Fericită, s'a bucurat pentru mulțămiriile ce le-a putut aduce totdeauna semenilor săi, căci ea nu a putut lega de sine niciodată noțiunea domniei și a supusului, le-a șters lacrimile, le-a ușurat poverile și suferințele, le-a alinat durerile, mângâindu-i și ajutându-i cu tot sufletul cu toate puterile în obidă. Și când lovită greu, a trebuit să urce Calvarul, ea a plecat capul și nu a murmurat, ci s'a rugat și a iertat.

A încins hlamida și a coborât tronul ca un înger biruit, și a plecat înainte ocrotindu-și iubitoare singurul suflet ce-i mai rămasese în pază, soțul doborât. Și când și el îi fu răpit de voia destinului crud ce o lăsa singură în haosul mulțimei unde nu mai avea chemare, ea se furișă îndurerată într'un colț de lume, între munți, la Piatra, în județul Neamț, unde trăiește azi, neștiută de nimeni dar nu uitată de toți cei umiliți pe care îi ajută și-i sprijină mereu cu marea ei bunătate!

Născută la 1825, domnișoara Elena Rossetti, fiica postelnicului lordache Rossetti dela Solești, se mărită cu Alexandru Cuza, fiul vornicului Cuza, tânăr de abia întors dela studii din Paris, intrat pe atunci ca membru judecător în județul Covurlui.

În timpul revoluției dela 1848 în Moldova, Cuza care era și el printre revoluționari, fu prins de emisarii domnului Mihail Sturza, legat cobză, împreună cu mai mulți tovarăși de-ai lui și dus într'o cazarmă, unde fu atât de crunt bătut, — el viitorul Domn, — încât capătă la picior o rană mare de pe urma căreia suferi multă vreme. El a suferit toate durerile poporului și poate de aceea l-a și înțeles atât de bine și l-a ajutat totdeauna din toată inima. Trimis împreună cu alți rezvrătiți la arestul din Galați de unde urma să fie porniți în surghiun la Măcin, viitorul Domn se află în mare pericol. Dar credincioasa soție rămasese la Solești cu groaza și durerea în suflet, alergă în hodorogiturile unei mizerabile căruțe de poștă până la Galați și prin protecția consulului englez, cumpără pe marinarii greci cari trebuiau să conducă bărcile la Măcin și salvă astfel nu numai pe soț, dar și unirea!

Așezați în bărci surghiuniți, scoaseră garăfile pline cu șampanie ce aveau cu ei și reușiră să îmbete pe ofițerul și soldații în paza cărora erau dați, pe cari îi convinseră chiar să treacă în alte bărci pentru a fi mai în largul lor. Ei o porniră spre Galați, dar un moment după aceea, paznicii desmeteciți îi urmăriră spre Galați. Acolo fugarii prinzând de veste izbutiră să se facă nevăzuți, singur Cuza, fu prins, căci având rana dela picior nu putuse să fugă împreună cu ceilalți. Neavând altă scăpare, Cuza începu a se plânge de tovarășii săi cari îl părăsiseră atât de nedemn și spuse ofițerului că vrea să se răzbune asupra lor și de aceea îl roagă să-l sprijine ca să-l conducă în casa unde știa că se refugiaseră fugarii. Ofițerul îi dete brațul și-l ajută să meargă până

ginul perfidiei austriace și a prostiei englezilor. Vă conjur dar, să vă puneți îndată în campanie în contra acestui infernal proiect. Acreditați ideea în popor, că de vom îngădui pre ungirea ocupațiilor turcești, ajungem desigur la regimul beșlegilor și neferilor. Indată ce se va adevăra nuvela ce vă vestii, agitați toate clasele societății și faceți o protestație strașnică... luminați, exaltați poporul lumii cel mai lesne ce exaltat și scăpați, creați România!»

Chiar în ajun de a li-se îngădui țărilor române să-și chivernisească soarta, pentru surghiuniți hotarele rămăseseră încă tot închise. În Iunie 1857 D. Brătianu scrie din Ruscuc:

»Ați aflat negreșit, că Goleștii, Rosetti și eu, induși în greșală de false făgăduinți, am părăsit Parisul și Londra și că, ajunși la hotarele noastre, de șase săptămâni, nu ni-s'a dat încă voie de a le trece. Aici, la Ruscuc, la chinul de a avea țara noastră la o bătaie de pușcă, fără a putea pune piciorul într'ansa, se adaugă pentru noi durerea de a vedea că în Valahia lucrurile nu merg de fel mai bine ca în Moldova.»

Și se împliniseră opt ani de când ținea durerea asta.

Numai bărbați oțeliți în astfel de suferințe au și putut să ducă la isbândă cel mai mare act în istoria neamului românesc...

Iată de ce mâine, când se împlinesc 50 ani dela proclamarea Unirei, frații noștri din România serbează cu mândrie și vioși, dela un capăt la altul al țării.

Cu drept cuvânt, pentru că Unirea fusese cea mai îndrăzneată și cea mai înțeleaptă faptă a națiunii românești. Indrăzneată, pentru că s'a săvârșit împotriva voinței și dorinței tuturor marilor puteri europene, și înțeleaptă pentru că, după veacuri de sbuciumări, părănii patriei prevăzută în sfârșit, că numai Unirea poate să fie pârgă de înălțare a neamului românesc.

E de înțeles dar că fruntașii d'acum țin ca serbării de mâine să-i dea toată strălucirea. D-l Ioan I. Brătianu, prim ministru, fiul vrednic al Brătianului, care înainte cu jumătate veac fusese unul din făuritorii Unirei, a și spus deja în statul țării că va

*) »Viața Românească« 1908, nrul pe Decembrie.

cere mâine să se cuprindă chiar în legi lucruri menite să fie o veșnică amintire a înțelepciunii și naționalismului dela 1859.

E vorba cu acest prilej, să se aducă prinos nu numai memoriei lui Alexandru Cuza, celui dintâi voevod al principatelor unite, ci și memoriei lui Mihail Cogălniceanu, agerul ministru al lui Cuza.

D'odată cu amintirea marelui domnitor Cuza și a ne'ntrecutului ministru Cogălniceanu, se va serba apoi amintirea unui șir întreg de fapte mărețe, isvorite tot din unire.

O mare parte a bogăției celor două principate, averile mănăstirești, până la unire erau numai în folosul străinilor, a călugărilor închinători la Țarigrad. Cuza ia dela călugări bogăția țării și-o dă *poporului*. Tot așa, se șterge cu desăvârșire iobăgia, împrumutând pe țărani.

Ș-a săvârșit toate acestea chiar împotriva unor fii ai țării, cari ajungând în Cameră, s'au simțit îndemnați să pună piedeci.

Din Unire a răsărit apoi și falnica armată română.

Cinci regimente de infanterie și două de călareți, atâta era puterea țărilor române la Unire. Prin munca desfășurată pentru armată, îndată după Unire, și prin grija dovedită chiar la începutul domniei voevodului Carol, din acel mănunchiu de ostași s'a ajuns la oștirea biruitoare dela Plevna și așa, în chip firesc, la mărirea de azi: la țară cu toate rosturile, în rând cu popoare mari, regat în care români-s stăpâni!

*

Dintre bătrânii țării, cari au luptat pentru unire și au subscris actele mari d'atunci, a mai rămas în viață unul singur, dl Dumitru Sturdza. La 1859 d-sa fusese secretar al obșteștei adunări care proclamase Unirea și d'atunci încoaci în dese rânduri ministru, primministru și căpetenie a partidului național-liberal, până în luna trecută, când doborât de bătrânețe și muncă, s'a retras din viața publică, departe în Franța, țara care adăpostise odinioară pe atâția tineri

români, apostoli ai Unirei. Bătrânului bărbat de stat nu i-s'a dat bucuria să poată fi de față la sărbătoarea de mâine, ca lacrimi să verse văzând încoronate atâtea strălucite nobile ale generațiunii care s'a stins, dar faptele-i mari străluci-vor d'apururea.

Iar dacă vitregia vremurilor și înălțimea Carpaților fac să fim departe de serbătoarea ce se va desfășura în București și la Iași, *în cugete și simțiri uniți suntem și fraților în deplină serbătoare trimetem sincere urări de bine și fericire.*

Zorii mântuirii. *)

Lumina școlilor, cuvântul neadormiților apostoli, cântările poezilor, toate pregăteau sărbătoarea deșteptării noastre.

Dorul de libertate și de neatârnată făcea un suflet nou din sufletele tuturor. Unirea Principatelor într'o singură țară, sub un singur domn, ales dintr'o viță domnitoare n' Apus, întemeietor unei dinastii neclintite care să aducă liniște, îndreptare și statornicie mult încercatei noastre vieți, era acum un gând lămurit în mintea românilor, un gând ce-și avea prorocii și ostașii lui, din ce în ce mai mulți, din ce în ce mai hotărâți și mai puternici. De biruința aceluia gând s'au temut și turcii, s'au temut și rușii, zoriți mereu să-și lărgească împărăția spre Balcani, — s'a temut și Austria, care printre sfărmăturile de popoare ce-o alcătuiesc, ține și o bună parte din neamul românesc sub coroana ei. S'au temut de biruința aceluia gând, și ce n'ar fi dat și ce n'au făcut ca s'o împedece! Dar ea pornise — și nici o putere omeniască nu mai era în stare să-i puie stavilă. Cei din urmă domni, prin cari mai încearcă să ne dezbină pentru a ne stăpâni, cei din urmă gospodari numiți de »Poarta suzerană« și de »Rusia protectoare«, după năbușirea în sânge a revoluției dela 48, sunt: Barbu Știrbei, fratele fostului Domn Bibescu, în Muntenia, și Grigore Ghica în Moldova.

Amândoi se dovedesc tot așa de buni pa-

*) Din trecutul nostru, de Al. Vlăduță.

în fața casei indicate; — ajuns pe prag, Cuza își scoate pălăria și mulțamește politicos ofițerului că l-a condus. Când acesta ridică ochii văzu steagul englezesc deasupra și înțelese că fu păcălit. Cuza se afla la adăpostul consulatului englezesc sub a cărui ocrotire și plecă în străinătate însoțit de soția lui. Ajunsă Doamnă a României ea își găsi câmp larg pentru a-și semăna toate florile rare ale simțămintelor frumoase de care era plin sufletul său ales. Ea fu inspiratoarea fericită a soțului său pentru legea instrucției publice, prin care s'a impus urmarea la școli în mod gratuit și obligatoriu. Că tot românul era dator să-și dea copiii la școală să se lumineze, căci țara avea nevoie de oameni culti, cari să-și dea seamă că sunt români, că au o țară și un șef al lor, la care trebuie să ție ca la bunul D-zeu, deoarece el îi conduce la o stare, din ce în ce mai bună, — acesta era gândul Domniței. Legea aceea a lui Cuza a realizat un mare bine pentru români, căci le-a deschis drumul spre cele mai mari demnități, școala trebuia s'o învețe și bogatul și săracul iar demnitarii mari se alegeau nu dintre boieri ci dintre cei cu carte multă, astfel că și țărani putură ajunge să conducă țara și să facă legi pentru binele tuturor. Domnița Cuza creia și institutul de copile orfane, Azilul Elena Doamna dela Cotroceni ce funcționează și în ziua de azi. Azilul patronat de ea prin deaproapele sale îngrijiri, unde își puneă toată însuflețirea pentru a desăvârși nu numai caritatea, dar opera de adevărată cultură casnică cu care erau instruite elevele institutului, pe vremea aceea. Pentru țărani marinimoasa Domnița, alături de bunul Domn, își dedea tot sufletul. Ei le știau pasurile,

cunoșteau poverile și grijile lor, ce le făceau pâinea neagră, amară, pâine ce-o mâncău îndată cu lacrimile lor. Boul și vaca, puiul și găina laptele dela gura copiilor lor, ce li-se luau cu nedreptul munca osteneților țaranului pe care la vreme de nevoi, și răsmerițe el trebuia să și-o răscumpere dela stăpânire însuțit, toată starea aceea de plâns Domnița o cunoștea bine și dacă împrumutarea țaranilor s'a adus la îndeplinire de Domnul Cuza, sfetnicului credincios și bun de aproape, Domniței sublime i-se datorește o mare parte din merit, ea, bunătatea femeilor între femei.

Ea care iubea atât de mult, ea care a înțeles atât de bine menirea femeii pe pământ. Și în noaptea fatală, în noaptea de 10 Februarie 1866, când conspiratorii, printre cari se aflau și militari superiori, devotați lui Cuza, armata pe care biziua el atât de mult, când ei pătrunseră în palat și prezentă decretul de abdicare, tot ea, Domnița, ajută cu umărul ei, la actul de jertfă, căci Domnul Cuza văzând că nu e altă scăpare, luă decretul în mână, îl citi și atunci Domnița apropiindu-se, întinse umărul, el îi puse hârtia pe el și iscăli.

Era liniștită, spunea poetul Bolintineanu, amicul lui Alexandru Cuza, dar ochii i erau aprinși ca focul și pleptu-i reținea cu greu plânsul ce o îneca cu putere, când amândoi sprijiniți unul pe altul ieșiră în noapte, afară din palat, trecând printre două rânduri de soldați, garda, ce nu-i dedeau onorurile, ci stau cu spatele întoarse. Poporul nu știuse nimic dar când află, rămase nepăsător. Omul care liberase cinci milioane de țărani, de clacă, care luase dela o clasă toate

drepturile politice și le dase la toți românii, el era prizonerul aceluia popor, pe care-l liberase din biciul ciocoiului!

După abdicare, Prințesa Elena Cuza plecă cu soțul ei în Paris, împărțind amândoi durerile înstrăinării. Ea îl căuta cu toată abnegația în timpul boalei lui și fu în sfârșit singura reprezentantă a României, creată de ea, — care închise ochii marelui Domn la anul 1873. Fu adus în țară și îngropat la moșia sa, Ruginoasa unde se află azi și bătrâna Prințesă.

De atunci, zdrobită de durere, Prințesa își întoarse toată grija și dragostea asupra celor doi fii naturali ai lui Cuza, pe care ea cu cel mai matern devotament i-a crescut și pentru educația căror ea a trebuit să mai stea încă prin străinătate. Indată însă ce educația lor fu terminată ea se întoarse în țara ei departe de care trăise atât de cu durere. Dar soarta amară o urmărea. Pierdu mai târziu pe amândoi copiii soțului său. La moartea celui din urmă fu cuprinsă de o așa tristeță, încât spre a găsi o alinare, potrivită cu sufletul ei nobil, întră ca îngrijitoare de bolnavi la spitalul de copii Caritate, pe care spital îl ajută și azi cu câte 25.000 lei pe an. Dar sănătatea ei slăbită nu i-a îngăduit a rămâne în cariera aleasă, decât doi ani și astfel părăsi spitalul, pentru a se retrage definitiv în Piatra, unde trăește astăzi și de unde strălucește încă prin noblețea sufletului ei cu adevărat mare, ca o stea-luță blândă în rătăcirea munților, călăuzind spre ea, pe cei obijduiți, pe cei sărmani, pe cei îndurerăți.

În liniștitul ei locaș de pustnică sfântă, citeșe încă mult și poartă cel mai viu interes la tot ce

trioți și destoinici gospodari, ca și înaintașii lor; așa că nici din aceștia nu-și pot face coada toporului, care le trebuia. Și dușmanii încep să vadă că dincolo de gospodarii, pe cari-i pândesc și-i surpă prin conzulia lor se ridică, strălucitori și 'ncunjuțați de oști ce nu se mai pot birui, marii Voivozi ai cugetării românești... Sunt întemeietorii școlilor, sunt cântăreții durerilor și speranțelor noastre, sunt vestitorii și pregătitorii mântuirii noastre. Ei se numesc Gheorghe Lazăr, Asachi și Eliade, Bălcescu și Alexandri, Negri, Cogălniceanu și Ion Brătianu... Iamură sufletului românesc, viteji pe cari moartea nu-i atinge.

O vijelie năprasnică mai trece peste lume, și cerul începe să se lumineze. — E primăvara anului 1856. Popoarele sunt ostenite de crâncenul războiu al Crimeei. În capitala Franței se desbat așezările păcii, pe care toți o doresc. E vorba de libera plutire a tuturor corăbiilor de negoț pe Marea Neagră, de gurile Dunării, de soarta creștinilor din peninsula Balcanică și, pentru 'ntăia oră într'un sfat european, e vorba de unirea Principatelor române. Franța ne apără, ca pe o bucățică din sufletul ei svărlită departe, și 'ngrădită de dușmani; dar cei cari ne pasc, vecinii văd paguba lor în întărirea noastră. Neputându-se ajunge la o înțelegere, se hotărăște a se asculta și glasul țărilor asupra întocmirii și soartei ce vor să-și croiască. Solii celor șapte puteri¹ vin la București să privigheze de aproape cinstita alcătuire a Sfatului.

Turcia și Austria luptă pe față împotriva unirii. Imputerniciții lor fac nelegiuiri pentru a împiedica rostirea liberă a obștei. Dar dreptatea biruie și 'n ziua de 7 Octomvrie 1857 »Divanul ad-hoc« al Moldovei, lămurște ca cele mai de căpetenie dorinți ale țării, următoarele »patru puncte« :

1. Autonomia țării și respectarea drepturilor, legilor și pământului ei.

¹ Austria, Franța, Prusia, Marea Britanie (Anglia), Rusia, Sardinia și Turcia.

se petrece în țara ei scumpă. În primăvara memorabilă a anului 1907, când cu revoluțiile țărănilor ea a avut așa crize de mâhnire, încât s'a îmbolnăvit de tot greu, așa că era temeri serioase pentru viața ei. Căci și acum țărănilor le păstrează ea toată dragostea pe care a avut-o și sârmanul ei soț pentru dânșii.

Pentru săraci își cheltuște ultimul venit și cu toată povara celor 83 de ani, cu mâinile ei tremurânde împletește încă scufițe și zăbunele pentru copilașii lipsiți.

Și așa, senină și liniștită își așteaptă sfânta femeie sfârșitul vieții ei, pline de mâhniri și dureri dar luminată de pacea celei mai splendide jertfiri de sine, prin care a cunoscut în momentele ei bune, adevărața fericire pe pământ.

Astăzi când atâtea rugăciuni se înalță către ar, pentru prosperitatea țării la care Domnul Alexandru Cuza a pus cea dintâi piatră fundamentală, în sunetul clopotelor, în bubuitul tunurilor și-n marșurile triumfale ale muzicii să se pătrundă fiecare româncă de fiorul recunoștinței pentru cea mai sublimă femeie, pentru Principesa Elena Cuza, căreia li trimitem și noi de aici, de peste munți, prinosul nostru de dragoste n-ă mărginită.

Marilina Bocu.

Cântec.

(Cules de Teodor Guleș, econom în Siciău.)

Cucule, de pe cetate,
Spunei mândrei sănătate,
Că de mine n'are parte.

2. Unirea Moldovei cu Muntenia într'un singur stat, sub numele de România.

3. Prinț străin, cu moștenirea tronului, ales dintr'o dinastie domnitoare în Europa.

4. Guvern constituțional, cu o adunare obștească, în care toate stările și treptele țării să fie reprezentate.

Peste două zile Divanul ad-hoc din Muntenia, vota într'un singur glas, aceleași dorinți: Țăranii sunt chemați să-și spuie și ei păsul lor, și în a 27-a ședință (din 16 Decemvrie) a Divanului din Iași, o solie aduce tânguirea și dorințele poporului, așternute, limpede și curat, în frumosul graiu bătrânesc al celor ce n'au vorbit niciodată altă limbă decât aceea a neamului lor: »că noi,— se jăluiesc țăranii,— biruri grele pe cap am plătit; oameni de oaste numai noi am dat; ispravnici, judecători, privighetori și jandarmi numai noi am ținut; drumuri, poduri și șosele numai noi am lucrat; beilicuri, podvezi și havalele numai noi am făcut . . . clacă de voie și fără de voie numai noi am dat; la jidovul orândar ca să ne sugă toată vloga numai noi am fost vânduți; băutura scumpă și otrăvită numai noi am băut; pâine neagră și amară, udată cu lacrimi numai noi am mâncat; bătălii și răzmerițe când au fost, tot greu numai noi l-am dus; oști când au venit noi le-am hrănit, noi le-am slujit, noi le-am purtat; că cel cu putere țara își părăsia, peste hotare trecea; nevoia și greutatea o duceau ceice rămăneau la vatra lor. Țara aceasta nici băi, nici măiestrii, nici meșteșuguri multe ca alte țări nu are; toată îmbelșugarea brațele și sapele noastre o aduc. Câtă-i Dunărea de mare și de largă curge râul sudorilor noastre, se duce peste mări și peste hotar, acolo se preface în râuri de aur și de argint și curg iarăși înapoi de se revarsă în țara noastră; iar noi dela ele nici că ne îndulcim.. Voim să scăpăm, să ne răscumpărăm de robia din care suntem; voim să ne răscumpărăm, să nu mai fim a nimărui, să fim numai ai țării și să avem și noi o țară: am îngenunchiat, am îm-

Câte flori pe munte 'n sus,
Toate cu mândra le-am pus,
Câte flori pe munte 'n jos,
Toate cu mândra le-am scos.

Cucule, pasere mică
Mergi în codru și tot cântă,
Și respiră penele
Ca mândra sprâncenele.
Străinu-s ca cucu 'n codru
Și 's năcăjit de nu-i modru,
Mi-s străin ca pasărea,
N'am milă nicăirea.
Codrule cu râuri line,
Eu rămân cu doru'n mine
Lungă mine na'm pe nime.
Vremea trece vremea vine.

Spune mândră și ghăcește
Codru de ce 'ngălbinește
Și voinicu 'nbătrânește?
Codru de zăpadă grea,
Voinic de inimă rea.

Bate vântul pe ogoare
Dorul mândrii mă omoară,
Vântul e pe deal în sus
Dorul mândrii m'a ajuns.

brâncit cu toții; cum suntem nu o mai putem duce îndelung. Noi voim să jignim drepturile nimărui, dar nici al nostru să nu se întunece«.

Erau dureri adunate de veacuri, în vorbele acestea. Pentru întâia oră le spunea lumii celce nu se jăluise decât codrului; o doină e întregă tânguirea aceasta, doină ce a picat din sufletul poporului român cum pică lacrima din ochi.

Se strâng iar la Paris delegații celor șapte puteri și, după multe desbateri, se încheie în ziua de 7 August 1858 acea »Convenție« îngăimată, prin care se încuviințează de abia o »jumătate de unire« celorce erau însetați de o unire și mai mare, decât pe cea pe care o cereau. Se hotără ca cele două țări, îngrădite sub numele de »Principatele-Unite Moldova și Valahia« să-și aibă fiecare Domnul, cărmuirea și adunarea ei deosebită, și numai pentru legile și întocmirile de »interes comun« să stea o comisie centrală la Focșani, alcătuită din Moldoveni și Munteni. Înțelepciunea și patriotismul românilor smulg biruința întregă.

La 5 Ianuarie 1859 Moldova, prin glasul adunării ei, își alege domn pe colonelul Alexandru Cuza, care, în ziua de 24 Ianuarie e ales și de adunarea din București domn al Munteniei.

La una ca asta nu se gândise nime dintre cei cari își închipuiau că ne au înfășat ca pe un prunc în fășia convenției dela Paris. Protestările Turciei și Austriei întâlnesc de astădată în Napoleon al III-lea un hotărât apărător al drepturilor noastre, iar în frunțașii poporului român o tărie de voință și de luptă, peste care nu se mai poate trece. Puterile sfârșesc prin a încuviința Unirea Principatelor sub Cuza, dar numai cât va trăi el. În ziua de 24 Ianuarie 1862 se deschide în București, în capitala fericită, cea dintâi »Adunare a României« și marile prefaceri ale țării, pe care Milcovul n'o mai despică în două, încep.

Averile mănăstirești, cari cu chip de danii și închinări »Locurilor sfinte«, hărăziau egumenilor greci a cincia parte din pământul țării, sunt lămurite și intrupate la bogăția statului nostru (13 Decemvrie 2863). — Se încheagă iar vechea legătură dintre țaran și moșia patriei lui, îngrădindu-l să-și aibă și el, după atâtea învăluri o bucățică de pământ și să știe că-i a lui de veci. Se iau măsuri strașnice pentru stăpânirea jafurilor și asupririlor, și pentru buna împărțire a dreptății. Se fac legi înaintea cărora toți românii sunt deopotrivă. — De astădată cu drept cuvânt se poate spune că mâna domnului șterge lacrimile țării. Cel mai de aproape și mai luminat sfetnic și ajutor domnului în această uriașă muncă e Mihail Cogălniceanu un înflăcărat iubitor, și el, al țărănimii, pe care-o apără cu toată nebiruita putere a cuvântului lui.

Dar prefacerile repezi aduc tulburări neașteptate în viața popoarelor. În noaptea de 11 Februarie 1866 Cuza e silit să abdice, și alcătuirea fragedă încă, a întocmirilor lui e în primejdie. Din vâlmășagul grijilor acelei vremi se desface un om hotărât, un viteaz al faptelor mari — Ion Brătianu. Unirea țărilor trebuia pusă pe temelia neclintită a unei dinastii: Glasul tuturorora chemă la tron pe tânărul prinț Carol de Hohenzollern din vechea și strălucita familie regească a Prusiei. În ziua de 10 Mai 1866 noul ales, care 'ntrupa speranțele întregului nostru

neam, depune jurământul în adunarea țării, jurământul de domn păzitor legilor, credinții și hotarelor țării.

După unsprezece ani, pe o cumplită grindină de gloanțe, sub zidurile Plevnei, ostașii români vădesc Voivodului lor peste ce popor ales e chemat să domnească. Roadele atâtor veacuri de lupte și de îndurare, încep să se arate. — O coroană de oțel făurită dintr'un tun al Plevnei învinse, incununează în ziua de 10 Mai 1881, fruntea celui dintâi Rege al României. Zărilor se limpezesc. — Țara lui Mircea și a lui Ștefan, nu mai atârnă de nici o putere străină. Scăpată din valuri, stăpână de-acum pe destinele ei, începe o viață nouă.

Un credit suplimentar de 200.000.000.

Ziarul »Reichspost« din Viena vestește că mobilizările făcute cu prilejul crizei balcanice, și trimeterea trupelor în provinciile anexate reclamă un credit suplimentar de 200 milioane de cor. La întrunirea delegațiilor, guvernul comun va cere votarea acestei sume mari care exprimă cheltuielile ce ne-a cauzat amenințările de război ale statelor balcanice.

Noua lege militară. Ziarul »Fremdenblatt« anunță că noua lege militară care introduce serviciul de doi ani și alte reforme folositoare este elaborat încă din anul 1904, deci de mai bine de patru ani. Dacă ea nu a fost depusă camerei nici până azi, vina e a situației politice ungurești care împiedică o reformă militară.

Intre alte multe nenumărate păcate ale coaliției poporul nostru prenumără deci și pe acesta. Câte mii de flăcăi români nu ar fi putut scăpa până azi de un an de armată, servind doi în loc de trei ani, dacă coaliția nu s'ar rfi împotrivit!

Biserica sârbească și propaganda pansârbească. Consistorul metropolitan sârbesc a ținut o ședință în afacerea acuzelor de propagandă pansârbească ce s'a adus clerului sârbesc. Consistorul a hotărât să înainteze M. Sale împăratului o adresă prin care se protestează împotriva acestei acuze.

24 Ianuarie*).

— Poemă alegorică într'un tablou. —

De Gh. D. Mugur.

Muzica de G. K.

Peisaj grav. În fund o stâncă prăpăstioasă. În ea o gură strâmtă de peșteri. Muntenia și Moldova înlănțuite de stânci, — ca mitologicul Prometeu — de o parte și de alta a gurei, stau culcate pe flamura țării.

E noapte.

În fundul peșterii tremură flacăra roșă a unui foc.

Muntenia În noaptea neagră a durerii
M'atingă-a visului aripă...

Moldva Cu capul răzimat de stâncă
Ași vrea să ațipesc în clipă,
Cu visul blând să ni arate
Lucind o rază de noroc,
De-asupra capetelor noastre
La gura peșterii de foc.

Muntenia Intinde flamura și 'ntr'însa
Te'nvăluie să ațipești...
Subt flamura de foc a țării
Trăiesc speranțele cerești.

Moldova În noaptea neagră a durerii,
Izvorul morții doar mai sună.

Muntenia O cât ași da s'aud un buciom
Să văd arzând un colț de lună,
Să tremure de boare lacul
Și crengile peste izvoare.

Moldova Aici pustiul stăpânește
Aici nu crește nici o floare.

Muntenia Inchide somn a noastre pleoape

*) Albina (revistă populară). Anul XII nr. 16. Alegoria aceasta e dezvoltarea unei schițe dramatice dintr'o revistă istorică a maestrului Caragiale. Ea se va reprezenta la serbările școlare din România cu prilejul jubileului de 50 de ani dela »Unire«.

De veacuri grele obosite,
S'adoarmă'n noi durerea-adâncă!
Moldova Suntem atât de ostenite!...
(Adorm. Șuiere în peșteră).

Demonul (venind din fund în gura peșterii).

V'am lăntuit pe amândouă
În noaptea grelelor dureri,
Să ne slujiți de-apururi nouă
Demonicelor dulci plăceri.
(cătră fundul peșterii unde arde focul)
Să ardă focul ispitirei
În neagra capiște de stânci...
Săltați în juru-i voi popoare
Ce v'ați târît mereu 'n brânci.
(iarăși cătră ele)

Căci unde flacăra credinței
S'a stins, sunt demonii stăpâni
Și unde nu-i amor de țară
Noi punem lanțuri tari de mâni.
V'am lăntuit de stânca morții
La gura peșterii de foc.
S'a stins de-acum speranța voastră
Și raza stelei de noroc.

Corul Demonilor (în jurul focului din peșteră)

V'am lăntuit pe amândouă.
În noaptea grelelor dureri...etc...
Demonul Hai, făuriți cătușe grele
Să'nlănțuim pe neuniți,
Acei ce pururi se desbină
Să fie pururea robiți.

(Corul Demonilor repetă aceeași strofă. Sgomot de ciocane pe ritmul muzicii în jurul focului din peșteră)

Demonul Și cin' se târâie să poarte
Cătușe grele de mijloc
Și brațul ce nu se ridică
Să poarte lanțul ars în foc.

(Corul Demonilor repetă aceeași strofă. Sgomot de ciocane)

Demonul Hai, făuriți cătușe grele,
Obezi, piroane ascușiți...
Să țințuim țări și popoare
Pe toți în suflet neuniți.

(Corul Demonilor repetă strofa. Larmă... Ciocane... risete... gemete... șuiere puternice... trosnete...)

Muntenia (trezindu-se) Visam...

Moldova (trezindu se) Visam...

Muntenia Era lumină.

Moldova Un cer ca lacrima senin

Muntenia N'aveam cătușe de picioare.

Moldova N'aveam în suflet nici un chin.

Muntenia Creștea sălbatic libertatea

În orice câmp, în orice loc.

Moldova Vedeam doar brațe ridicate

Vedeam doar suflete de foc.

Muntenia Ah! de-am putea să dobândim

Noi, câte-avem pierdute

Atunci ce limbi ar mai tăcea,

Ce guri ar mai fi mute?

Moldova Străbuni avut-am, bravi eroi,

Arhangheli erau Domnii

Muntenia Sub pală dușmanii picau

Ca frunza moartă-a tomnii...

Moldova Ah! de-am putea să dobândim

Comorile străbune,

Să ardă spada de arhanghel

Și cornul iar să sune...

Muntenia Să tremure viața noastră

De vitejie și iubire;

Subt alba flamură a păcii

Să crească flori de fericire.

Moldova Răsai o rază de speranță!

Muntenia Răsai o rază de noroc!

Demonul (apărând în gura peșterii cu mișcări

stăpânitoare cătră amândouă).

Nu, cât vă țin încătușate,

Speranță pentru voi... de loc.

(O flacăra albă isbucnește în vârful stânței. Ingerul deșteptării naționale apare într'însa. Demonul cade frânt la gura peșterii.)

Ingerul (cătră Muntenia și Moldova, înlănțuite).

Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare,
N'auziți prin somnul vostru acel glas triumfător
Ce să 'nalță pân' la ceruri din a lumii deșteptare
Ca o lungă salutare
Cătră-un falnic viitor?...

Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate?
Nu simțiți în pieptul vostru un dor sfânt și ro-
[mănesc

La cel glas de înviere, la cel glas de libertate
Ce pătrunde și răsbate
Orice suflet românesc?

Iată lumea se deșteaptă din adâncă-i letargie!
Ea pășește cu pas mare cătră-un țel de mult dorit.
Ah! treziți-vă cu dânsa, voi surori de Românie!

Vă sculați cu bărbăție,
Ziua vieții a sosit!
Până când în țara noastră demonii să tot dom-
niască?

Nu sunteți sătui de rele, n'ați avut destui stă-
pâni?

La arme surori, la arme, faceți lumea să privească
Pe câmpia românească
Cete mândre de români.

Sus surori de-acelaș nume, iată timpul de frăție!
Peste Molna, peste Milcov, peste Prut, peste Car-
pați,

Aruncați brațele voastre cu-o puternică mândrie,
Și de-acum pe veșnicie,
Mândre mâinile vă dați!

Hai surori de-acelaș sânge! hai pe veci într'o
Unire

Libertate-acum sau moarte să cătați să dobândiți.
Pas surori, lumea vă vede... Pentru-a patriei iu-
bire,

Pentru-a mamei desrobire
Viața voastră vă jerfiți!

(Chiemând pe cei ce cu adevărat simțiau într'înșii flacăra dragostei nețărurite pentru Unire și pentru înălțarea celor două țări surori.)

Suflete de foc, luceferi ai iubirei de moșie,
Ce vedeți în visul vostru, slava și norocul ei,
Dacă arde 'n voi iubirea, strajă stați aici, să vie
Duhuri sfinte să vă 'mbie,
Ca să fiți odată zei.

(Apar luptătorii Unirei, unul câte unul, prin amândouă laturile din fund și s'apropie de țările robite cu ochii către Ingerul deșteptării. Dintr'o parte intră Cuza, Alexandri, Kogălniceanu, din alta Eliad, Bălcescu, Brătianu.

Cei din Moldova apar din latura celei ce reprezintă pe Moldova și ceilalți din po-
trivă.

Ei vin în ordinea următoare: Cuza, Eliad, Alexandri, Bălcescu, Kogălnicianu, Brătianu. Fiecare cum intră rostește către Inger »Am venit« iar Muntenia și Moldova pe rând, spun tare cu o flacăra de bucurie în ochi, numele celui ce a intrat în scenă, Muntenia pe a luptătorilor munteni și Moldova pe a celor moldoveni.

Toți luptătorii apar înfășurați în albe mantii clasice, descoperiți și purtând în mână semnul simbolic ce i-se potrivește; poezii: lira, scriitorii: pana, oamenii politici: un pergament desfășurat, Cuza numai: o spadă. În tot timpul apariției melodramă la orchestră.)

Ingerul (după intrarea celei din urmă, cu ochii în slavă)

Umbre sfinte ale țării, duhuri voi bi-
ruitoare,

Coboriți din slava voastră,
(arătând pe Muntenia și Mol-
dova) în adâncul nopții lor...

Foc în inimă să puneți
(arătând pe luptătorii Uni-
rei) fiilor ce văd în soare

Crescând a puterii floare,
Ca să rupă lanțul lor.

(arată pe cele două încătușate)
(Umbrele apar din lături, într'un plan din față, pe rând, întocmai ca luptătorii de mai 'nainte. Au înfățișare de fantome. Sunt înfășurați în pânze albe fulgerătoare, cu coifuri de lumină pe cap...)

Umbra lui Mircea (întrând din stânga. Către luptătorii din jurul țării înlănțuite)
A coborât din veșnicie
Biruitoarea la Rovine;
Tăiați drum larg de libertate
In viitorul care vine.

Umbra lui Tepeș (din dreapta; la fel)
Sunt Tepeș; brațul ridicat-î
Să tremure de spaimă, ura
Ce cască gura ca o fiară
Să ne sfâșie 'n dinți flamura.

Umbra lui Stefan (din stânga)
Sunt Stefan. Inima să ardă
Și pala 'n mână să scânteie,
C'atunci acvilele pe steaguri
Așa bătute n'au să stee,
Tăind văzduhul or să sboare
Pe drumul sfânt al biruinței.

Umbra lui Neagoe (din dreapta)
Sunt Neagoe. In suflet crească
Duiosa floare a credinței,
Ce 'ncunună cu slavă sfântă
In vremuri vechi pe toți străbunii
Când țara o puneau la cale
In razele de foc a lunii
Ce pătrundeau prin vechi cerdacuri
In strămoșeștile palate.

Umbra lui Matei Basarab (din stânga).
Cu 'nțelepciune și cu spada
Veți dobândi a voastre toate.
Matei, cucernic glas înaltă:
Dați vânturilor pradă, ura...

Umbra lui Tudor Vladimirescu (din dreapta).
Și Tudor strigă: dați-i mânei
Hamgerul morții și flamura.

Umbra lui Radu cel Frumos (din stânga).
Am coborât și eu cu Rareș

Umbra lui Rareș (din dreapta).
Cu Rareș, Radu.
(către luptători, cu avânt)
Hai luptați!

Umbra lui Radu
Rupeți cătușele robiei!

Umbra lui Rareș
Un paloș trageți și tăiați....

(La îndemnul umbrelor
fața luptătorilor ia
o căutătură eroică. Se
apriind.)

Kogălniceanu (cu avânt, către umbre).
Al vostru glas ne 'nsuflește
Lumina voastră ne aprinde....
Și brațul ni-se întărește,
De suflet, aripi ni-se prinde.

Alexandri. De arătarea voastră dulce
Se umple mintea de lumină;
Un zeu se face fie-care
Și slava toată i se 'nchină.

Cuza (eroic).
Vom rupe lanțul de robie
Și steagul fulgera-va 'n vânt
Și săbii vor scipi în soare
Și munții-om sgudui de cânt.
Iar când cătușa s'o desprinde
De mâna țării robite,
De-o fulgera în ea un paloș
Și stâncile vor fi sdrobite.

Muntenia (nebună, cu înflăcărare către luptători).
Veniți!

Moldova (la fel).
Veniți luceferi mândri,
Voi inimi mari, biruitoare.

Muntenia. Frângeți cătușele robiei.

Moldova. Ne dați al libertății soare....

(Luptătorii se reped să
le ridice. Cuza taie
lanțurile și înaltă fla-
murele. O clipă se în-
tunecă. Sgomot. Inge-
rul, apoi Umbrele și
Luptătorii dispar în
clipa de întineric. Lu-
mină mare după dis-
pariție. Muntenia și

Moldova fără lanțuri,
cu flamura 'n mână
fie-care, se privesc cu
seninătate. In fund
codrul frumos).

Muntenia. Hai Moldova, hai vecino,
Vină să te prinzi cu mine
Și la viața cu unire
Și la moarte cu 'nfrățire!

Moldova. Unde-i unul, nu-i putere
La nevoi și la durere;
Unde-s doi, puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Muntenia. Vezi, suntem tot de o mamă
De-o făptură și de-o seamă,
Ca doi brazi 'ntr'o tulpină,
Ca doi ochi într'o lumină.

Moldova. Amândouă-avem un nume
Amândouă-o soartă 'n lume
Soră-ți sunt.... A noastre's toate,
In noi două-un suflet bate.

Muntenia. Hai.... Să vadă sfântul soare,
Ca 'ntr'o zi de sărbătoare....
Hora noastră cea frățească
Pe câmpia Românească.

(Pădurea din fund is-
bucnește în cântec de
privighetoare, apoi s'a-
ude fluierul dulce al
unui păstor. De subt
corturile de flori ale
codrului răsar feteși flă-
căi în mândrul port al
nostru și înșirându-se
în față joacă cântând
'Hora Unireu', în vre-
me ce subt crengile
din codru fugăresc
prin fund, zâne fru-
moase).

— Cortina. —

O primejdie mare pentru statul ungar.

Viena, Februarie 1909.

Domnule redactor, da-ți voie să vă atrag aten-
țiunea asupra unui lucru, care mi-se pare de
cee mai mare importanță pentru țara noastră.

Mă grăbesc a vă face acest denunț, fiindcă
a-ți putea fi surprinși de o calamitate din cele
mai grozave, o calamitate, care ar primejdiu ex-
istența statului. In vremurile de astăzi, când la
Budapesta toate s'au mișcat dela loc, când gu-
vernul este turtit de mari griji, când coaliția se
svârcolește în spasuri, când statul trosnește în
temeliile sale, când Kossuth este ferecat la pat,
Apponyi indispus și Justh cu gârgăuni la cap,
trebuie să fim mai vigilenți decât ori când. Pri-
mejdia vine dela apus și indeosebi de aici dela
Viena, de unde precum știți atâtea dușmăni s'au
pornit și se pornesc în contra statului ungar.
N'am putut afla până acum în mod autentic,
dacă Lueger cu ai săi este amestecat în această
afacere. Este însă mai mult decât probabil că în
atelierile acestui vrăjmaș neîmpăcat al Ungariei
s'au făurit planurile și încă în alianță cu — Ro-
mânia! Lueger nu scapă nici o ocazie pentru a
strânge din ce în ce mai mult raporturile de a-
micție între Austria și România în paguba Un-
gariei.

Iată ce s'a petrecut aici. La toate balurile,
cari se țin acum șir, doamnele din înalta aristo-
crație și după ele toate celelalte apar cu o coa-
fură strânsă în formă antică prin o pantlică. Cu
o consecvență, care numai intenționată poate fi,
culoarea acestei pantlice late și prea frumoase
este sau roșie ca sângele, sau galbină aurie, sau
albastră azur. Oricât ai plimba ochii prin sală,
altă culoare decât aceste ale tricolorului româ-
nesc nu se pune în păr, așa că balurile din se-
zonul actual se prezintă ca o grandioasă și tot-
odată supărăcioasă demonstrație contra statului
ungar. Firește procurorii unguri sunt desarmați
în fața acestei demonstrații. Ar putea însă
Andrássy să se adreseze ministrului de războiu
Schönaich, cu care se înțelege atât de bine, și să
inițieze o altă transacțiune în puterea căreia pro-
curorii ar avea facultatea să dea în judecâie —
balurile și să le tragă înaintea Curții cu jurați

din Budapesta. Inșă reușind chiar aceasta tran-
sacțiune, primejdia n'ar fi înlăturată cu desăvâr-
șire. Căci d-voastră, domnule redactor, știți prea
bine ce va să zică moda. Ea n'are nici un fel
de considerație, nu respectă nici cele mai sfinte
simțăminte ale inimei, nu cunoaște nici o piedecă
și se răspândește ca o pecingine în toate părțile
în toate țările și la toate cucoanele. Dar dacă
aceasta nenorocită modă cu pantlica în coafură
trece de aici peste riulețul Leitha și se încuibă
și în patria noastră unguerească și încă pe aceste
vremuri de slăbiciune patriotică cu Kossuth bol-
nav?

Vă denunț această primejdie d-voastră d-lor
redactori, fiindcă vă știu în zilnice raporturi cu
procurorii, cu juzii de instrucție, cu poliția și cu
jandarmii. Sfătuiți-vă împreună cu aceste auto-
rități și vedeți ce faceți, ca să apărați țara de o
calamitate, care astăzi ar putea să dea ultima lo-
vitură clădirii mărețe ridicată la Budapesta cu
atâta trudă, cu atât zel, și devotament. Poate con-
veniți să trageți ca în vremuri de ciumă un cor-
don de jandarmi dealungul Leithei ca moda să
nu se poată furișa peste frontieră. Sau instalați
niște etuve, prin care trecând moda, pantlica din
coafură s'ar descolora și ar primi înfățișeri mai
patriotice, dacă nu întâmpinați prea mari rezistențe
din partea damelor. In tot cazul trebuie luate
măsuri și încă grabnice. *Un patriot sincer.*

Primul discurs românesc în parlamentul turc.

In camera turcă, în urma dezbaterilor
despre afacerile macedonene, cea mai mare
parte dintre deputații turci și chiar un de-
putat grec, sunt unanimi a cere guvernului
să apere ordinea în Macedonia cu cea mai
aspră severitate, ca să stârpească bandele.

Mai mulți deputați greci și câțiva turci
sunt de părere că camera este incompe-
tentă în această chestiune bisericească.

Deputatul Ibrahim povestește situația mi-
zerabilă a vilaetului din Cossovo, care n'are
școli și e prada anarhiei. Ibrahim cere mi-
nistrului de interne să ia măsuri serioase.

Apoi, dl Mișu, deputat aromân, cere cu-
vântul spre a spulbera pretinsa aserțiune,
că chestiunea aromânească a fost creiată de
Austro-Ungaria. Fiindcă dl Mișu învinuiește
pe colegul său grec Nalis de a fi spionul
Greciei, se face un mare sgomot. Președintele
amenință pe dl Mișu că-i va lua cuvântul.
Dl Mișu continuă cuvântarea sa amintind
că românii macedoneni au fost întotdeauna
supuși credincioși imperiului otoman și că
la 1877 ei s'au opus din răspuțeri la resti-
tuirea Tesaliei grecilor. Apoi, dl Mișu atacă
în mod violent partidul grec și patriarhul.
Deputații greci fac întreruperi sgomotoase.

Dl Mișu întreabă de ce grecii nu au
luat parte la manifesțațiile în contra ane-
xării Cretei. Cu toate întreruperile continue,
dl Mișu își urmează cuvântarea, apărând pe
aromâni și cerând camerei ca să-i scoată
de subt tirănia patriarhatului, propunând
desființarea patriarhatului, care este o ade-
vărată instituție politică.

Dl Rizza Tewfik, june turc, spune că le-
gea musulmană nu este aplicabilă chesti-
unei bisericești din Macedonia și cere res-
pectarea libertății religioase. Câțiva depu-
tați protestează sgomotos și oratorul este
silit să se coboare dela tribună.

Apoi, deputatul grec Carolides vrea să
răspundă; președintele îi i-a cuvântul cu
toate protestările grecilor și proclamă închi-
derea ședinței.

Scandalul mai continuând, se propune
suspendarea ședinței. Atunci liniștea se re-
stabilește și președintele anunță că noui
ordine de zi au fost depuse. In urma ex-

plicațiilor ministrului și unei scurte discuții, camera primește ordinea de zi propusă de Nedjik Draga, deputatul albanez din Ueskub, care invită guvernul să pregătească și să supună camerei proiecte de legi privitoare la distrugerea bandelor politice și la regularea chestiunii bisericești în Macedonia.

Festivitățile Asociațiunii culturale din Arad.

Interesul ce se manifestă în toate straturile societății noastre față de festivitățile ce se vor aranja cu prilejul adunării generale a Asociațiunii din Arad, ia proporția, care promite o mare manifestațiune socială și culturală românească. Azi suntem în situația a vesti următoarele amănunte:

Adunarea Asociațiunii va avea loc Joi la 11 ore a. m. în sala festivă a casei orașului din Arad sub președinția de onoare a P. S. Sale Episcopului Ioan I. Papp, și președinția activă a d-lui Vasile Goldis, deputat, directorul Asociațiunii.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Sibiu va fi reprezentată prin dl Emanuel Ungurean, fruntașul român din Timișoara, iar Societatea de Teatru prin dl Procopiu Givulescu, protopopul Radnei.

Comitetul aranjator ne avizează că în numele corpului ofițeresc din garnizoana Aradului, generalul Fekete de Belafalva a primit azi cu multă afecțiune invitarea la bal, promițând să ia cu cea mai mare plăcere parte.

În vederea aglomerațiunii prin hotelurile oaspeților cari vin din depărtări sunt rugați a aviza comitetul pe adresa dlui Dr. Cornel Iancu, din vreme, pentru a nu fi expuși să nu mai găsească loc.

Tot așa rugăm pe toți cari doresc să participe la banchet să binevoiască a se anunța la dnul Dr. Justin Marșeu, mai târziu cu trei zile înainte.

Facem de-odată apel către onorata preoțime și învățătorime îndeosebi din comitatul Aradului să participe corporativ la adunare, aducând cu sine și popor din fiecare comună, căci este vorba de renașterea Asociațiunii istorice a românilor de pe teritoriul aradan, care a lăncezit atâta vreme. Nădăjdum că nu va lipsi nici unul de sub flamura culturală a Asociațiunii, care ne cheamă.

Iași la 24 Ianuarie 1859.

Nu știm ce vreme va fi acuma la 24 Ianuarie — și nici cât de mare va fi entuziasmul, — cece însă se știe, e că la 24 Ianuarie 1859, a fost în Iași o vreme plăcută, cece a ușurat mult ca mulțimea să se adune în străzile cele mai frecventate, așteptând rezultatul alegerii din București.

Un distins contimporan al acestui mare eveniment povestește:

»Cam pe înserate s'a afișat pe ziduri, telegrama regretatului mitropolit Nifon, în cuprinderea următoare:

Înălțimei Sale

Alex. Ion I. Domn al românilor

Iași.

»Adunarea electivă a Țării Românești, în unanimitate, alegându-vă de domn al său, această adunare, prin mine, președintele său, salută cu respect și dragoste pe Domnul său și îl invită să ia cârma țării.

Președinte
Nifon,

mitropolit al Ungro Vlachiei.

Telegrama, dupăcum vă închipuiți, a produs un entuziasm de nedescris.

Mulțimea năvăli spre locuința lui Vodă Cuza, care atunci ședea într-o căsuță modestă din strada Goliei, în fața actualei primării și-l aclamă cu entuziasm, cu dragoste, cu sinceritate.

De aci, lumea se îndreptă spre strada Cogălniceanu, unde se găsea Mihail Cogălniceanu.

La amintirea întâmplărei acesteia, ochii interlocutorului meu se umplură de lacrimi.

Și adânc mișcat îmi spuse:

— În fața locuinței lui Mihail Cogălniceanu, erau adunați cetățeni în număr foarte mare.

Mihail Cogălniceanu, ne îmbărbăta cu acea căldură comunicativă, ce făcea să câștige toate inimile.

Dar noi tot voiam să ne vorbească.

Și atunci Mihail Cogălniceanu, intrând în casă, luă pe unul dintre copiii săi, și aruncându-l în mulțime, care îl prinse în brațe, zise:

— Eu mă voi duce, dar iată ce las moștenire țării mele!

Noi toți sărutăm copilășul și multe inimi băteau mai cu vioiciune și bucurie, la gândul că în viitor numele lui Cogălniceanu nu se va stinge printre fruntașii țării.

Aspectul Iașului e aproape cu desăvârșire schimbat. Neschimbat însă stă oțelul »Petrea Bacalu«, în fața căruia s'a incins pentru întâia oară »Hora Unirei«.

Dar pe atunci în fața oțelului era o stradă îngustă, având pe ambele laturi niște mici căsuțe — dar azi se ridică frumoasa piață Unirea, care face azi podoaba Iașului.

Un amănunt: cea dintâiu inițiativă, pentru întemeierea pieței Unirei, se datorește regretatului Gh. Nacu, fost ajutor de primar.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 5 Februarie n. 1909.

Pentru frații din Italia.

Ziua de azi ni-a adus daruri deosebit de bogate pentru frații noștri italieni. Colecta crește într'un mod aproape neașteptat la o sumă, pe care o reclamă atât nenorocirea mare, cât și demnitatea noastră de popor.

Iar am primit colecte inițiate de doamne și d-șoare; dela d-șoara Melania Ionescu, din Ciuciu (sora d-sale ni-a trimis mai alaltăieri) d-șoara Marioara Băran din Nerău, d-na Persida Mihulin preteasă în B. Șebiş. și d-na Iulia Popescu din Covăsinț Colecte între elevii de școală dela d-nii învățatori: Nicolae Bîru din Otlaca, Mihail Dragoș, din Curtici, Iosif Badescu din Gilad, Demetriu Pruneș din Bocșa-română, Stefan Roja Pecica-română și Teodor Popa din Chelmac. Ce pildă înălțătoare de educație a sentimentelor religioase pentru copii!

Cu discul din sfintele biserici din Cuvin, la îndemnul părintelui Teodosiu Moțiu, din Chelmac la îndemnul părintelui Ignatie Vișoiu și Pauliș la îndemnul părintelui C. Popescu.

O colectă de 120 cor. din fruntașa comună Șeitin, inițiată de bravul învățator Demetriu Micu.

Regretăm că din lipsă de spațiu nu putem publica și scrisorile cu cari ni-se trimit aceste ofrande, din cari s'ar vedea nu numai inima miloasă ci și însuflețirea cu care poporul își dă banul, ca să meargă deadreptul dela el, la poporul frate, ajuns în nenorocire. În fiecare scrisoare și câte un accent năcăjit, câte o alusie de indignare că din pricini de slăbiciuni n'am putut fi una în exprimarea măreață a sentimentelor noastre de jale pentru frații italieni.

Părintele Lazar Iernea din Ciomocoș ne trimite copia unui circular a P. S. Sale Episcopului Demetriu Radu, dat în chestia aceasta, în care se spune că banii nu vor fi trimiși lui Kossuth ci pe calea »Nunțaturii Apostolice din Viena se vor înainta Pontificelui roman, care etc«. Luăm act că nu vor fi trimiși lui Kossuth, totuși frumos era, ca P. S. Sa să facă nu o colectă confesională, ci cum am spus dela început, prelații celor două biserici românești cu deputații naționali împreună să fi constituit un comitet național de ajutorare a poporului năpăstuit, pe care noi îl avem poate singur mai aproape de noi în lumea aceasta. Așa ar fi pretins demnitatea națională, care cu regret a trebuit să vedem, că n'a fost înțeleasă. Cece însă n'au înțeles prelații, ba n'au înțeles nici chiar deputații, vine să mântuie acum poporul. Neîndemnați de prelați, ba din conur sfătuiți și certați că trimiț banul la noi, neîndrumați de deputați, singur la vocea ziarului nostru se înșirue cu miile copii, femei, tineri, bătrâni, numărul lor crește mereu, o adevărată întrecere este prin satele și orașele românești pentru a strânge la colecta națională. Să ni-s'arete un alt exemplu mai frumos, decum înțelege poporul demnitatea națională!

Sumele noastre de azi:

Colecta din Halmagi, Cinci, Poiana a d-șoarei Melania Ionescu din Ciuciu, dela: »Crișana« ins. de credit 10 cor., Dr. Teodor Pap adv. 10 cor., Petru Birta protopop gr.-or. 2 cor., Cornel Lazar protopop gr.-or. 2 cor., Enea A. Joldea cassar 2 cor., Emil Rusu compt. 2 cor., Marta Borza 2 cor., Sida Petru 2 cor., Emil Covaciu 2 cor., Ioan Costa 2 cor., Elena Joldea 1 cor., Iulia Robu 1 cor., Cornelia Teaha 1 cor., Elena Moldovan 1 cor., Iulia Santu 1 cor., Chiva Moldovan 1 cor., Chiva Sirca 1 cor., Rozalia Han 1 cor., Dr. Ioan Robu 1 cor., Nicolae Balta preot 1 cor., Toma Balint 1 cor., Pavel Tulea 1 cor., N. N. 1 cor., Nicolae Sirea preot 1 cor., Ghiț George 1 cor., Iosif Nacsă 1 cor., Nicolau Cătana 1 cor., Spitzer Iakab 1 cor., Nicolae Rob n. pens. 1 cor., Teodosiu Mihai 1 cor., Vichentie Cătana 1 c., George Hans 1 c., Balta Petru 1 c., Isak Iános 1 cor., Alexandru Șortoc 1 cor., Nicolae Popescu preot 1 cor., Petru Joldea 80 fil., N. N. 80 fil., Roza Bușă 60 fil., Melania Perigrini 60 fil., Elena Russu 60 fil., N. N. 60 fil., Petru Suciu 50 fil., N. N. 50 fil., Aurel Leuca 50 fil., Iacob Contes 50 fil., Roxa Nicolae 40 fil., Alexandru Puticu 40 fil., Teodor Giurgiu 40 fil., George Chiș 40 fil., Silvia Vidu 40 fil., Alexandru Tunu 40 fil., Nicolae Iancu 40 fil., Nicolae Irimie 40 fil., Iosif Ilea 40 fil., N. N. 40 fil., Ioan Nicola preot 40 fil., Nicolae Crainic 40 fil., Creciun Miclean 30 fil., Bibici Andrei 20 fil., Ioan Ghiț 20 fil., Petru Găiți 20 fil., Bele Andrei 20 fil., Ștefan Băbuța 20 fil., Ioan Chiș 20 fil., N. N. 40 fil., M. Moskovitz 2 cor., Solomon Crainic 20 fil., G. Crainic 20 fil., L. Nicoară 20 fil., I. Vidoni 20 fil., Inon Batta 20 fil., Rozalia Nicola 20 fil., Sofia Cristea 20 fil., Arsenie Batta 20 fil., Hani Sida 20 fil., Ana Tisca 20 fil., Nicolae Groza 20 fil., Nicolae Faur 20 fil., Rozalia Mizes 20 fil., Elena Irhaș 20 fil., Maria Suciu 20 fil., Adam Dragoș 20 fil., N. N. 20 fil., Vasilie Banci 20 fil., Silvia Gerga 10 fil., Petru Turuc 10 fil., Alexandru Paic 10 fil., Nicoară Adam 10 fil., Nicoară Ana 10 fil., Tomsa Iulia 10 fil., N. N. 10 fil., Melanie Ionescu 60 fileri.

Colecta din Nereu a d-șoarei Marioara Băran, dela: Lazar Mihaiu 3—, Constantin Popovici —20, Stefan Stroia 1—, Silviu Mezin 2—, Petru Mezin 5—, Pavel Mihaiu 1—, Filip Mihai 2—, Pavel Fumor 5—, Natalia Mezin 1—, Gheorghe Oprean 1—, Gheorghe Mezin 2—, Axentie Popoviciu 1—, Eremie Mezin Nr. 97 1—, Eremie Mezin jun. Nr. 248 5—, Eremie Fumor 3—, Timotei Țempian 1—, Nicolae Martin —20, Hheorghe Fisan —10, Iosif Bucur —20, Petru Popovici —20, Ioan Cioban —50, Iulian Dogari 2—, Petru Măran, învățator 2—, N. N. 1'60, Pe o colectă separată 9—, Total

Colecta din Covăsinț a dnei Iulia Popescu soție de învățator și Ioan Butar econom dela: d-șoara Veturica Bufta 1—, Alexandru Fildan N.-Maroș, notar 2—, Ioan Butariu 2—, Mitru Luca 3—, Porfirie Popescu, învățator penzionat 1—, Iulia Popescu soție de învățator 1—, Alexandru Te-rebenț învățator 1—, Ioan Holocan

1.—, Romulus Papp învățător 1.—, Ioan Cure 1.—, Rus Vasilie —20, Balint Gheorghe —40, Rus Todor —10, Nica Balint 1.—, Catița Balint 1.—, Iuliana Popescu —20, Butar Paraschiva —20, Iosif Caprucean, negu-
tor 1.—, Dimitrie Olariu, învățător 1.—, Jivax Ungurean din Sat-Chinez, primar comunal 1.—, Catița Muntean, soție de învățător 1.—, Ardelean Emanuel, măiestru —60, Luca Arsa 1.—, Colț Mihai —30, Sofia Boba —20, Czigan Marika 1.—, Drig Teodor și soția, maiestru 150, Voict Hermanné proprietăreasă 2.—, Total — — —

Colecta dlui învățător Dimitrie Prunes între elevii săi: Au contribuit din clasa III: Dimitrie Peia —6, Const. Asan —4, Măr. Crina —20, C. Crina —20 M. Oance —10, N. Mureșan —20, Maria Mureșan —6, Const. Petrișor —10, Iuliana Humă —4, Elena Aflat —4, Elena Novac —4, Petru Once —4, Ilie Stanciu —4, Maria Jebelean —4, Petru Sperneac —4, Const. Mărioara —4, Const. Sperneac —4, Maria Pițu —4, Elena Doclean —4, Const. Oancea —4, Nicolae Birce —2, Const. Binișan —4, Maria Mara —6.

Din clasa IV: George Părvu —14, Hermina Tina —10, Ioan Vărdău —12, Petru Sperneac —4, Petru Petrișor —4, Const. Lucaciu —10, Hermina Asan —6, Trifon Jeba —8, Ana Măran —4, Ioan Mureșan sen. —4, Ioan Mureșan jun. —4, Anastasia Doda —4, Elena Sperneac —4, Elena Avram —4, Elena Ișfan —8, Ioan Frățescu —6, Elena Sătâr —4, Ioan Tina —4, Ioan Petrișor mic —4, Const. Petrișor —4, Nicolae Asan —4, Petru Mondoc —4, Ioan Humă —4, Ioan Mureșan mijl. —4, Nicolae Asan —2, Iconia Murariu —10, Maria Novac —10, Elena Opra sen. —4, Maria Ciulă —4, Ioan Opra —4, Elena Opra jun. —6, Silvia Popa —4, Const. Achim —4, Const. Duma —4.

Clasa V. Const. Marian —20, Const. Dorogean —24, Teodor Ciulă —14, Elena Petrișor —10, Gheorghe Ilana —10, Nicolae Vârdeu —10, Teodor Novac —04, Florinca Șetăr —04, Const. Barbu —04, Const. Iorgovan —04, Trifon Părvu —04, Const. Micșa —02, Petru Bitu —04, Elena Floreiu —04, Const. Vârdeu —04, Petru Novac —04, Const. Mărgan —40, Const. Jeba —20, Const. Ion —10, Elena Once —04, Ioan Mureșan —04, Const. Sătâr —04, Petru Floreiu —02. Laolaltă — — —

Colecta dlui învățător Teodor Popa între elevii săi, dela: Teodor Popa învățător 1 coroană, Dora Popa 10 fileri, Petru Ionescu 4 fil., Ioan Dragoescu 4 fileri, Petru Stoicescu, Vasiliu Malatesan, Gheorghe Dragomirescu, Ioan Crișovan, Traian Iosifescu Floare Nicolescu, Floare Nicolescu, Maria Tripon, Aurel Iovescu, Ioan Iovescu, Gheorghiu Nicolescu, Efrimia Iovescu, Vasiliu Berariu, Petru Cocis, Petru Olariu, Ioan Ban, Gheorghiu Cusman, Petru Ianculescu cu câte 2 fileri, suma totală — — —

Gregoriu Mladin Chișineu — — —
Dimitrie Popovici, paroh Cermei — — —
Cu discul și colectă în sf. biserică din Chelmac 10.—, Aurel Jucu jude com. fruntaș 10.—, Ignatie Vișcoiu preot, 2.—, Ruja Jucu 1.—, Achim Ardelean 1.—, Ioan Iovescu nr. c. 10 cantor 140, George Nicolescu cantor 140, Ioan Tripon senior 1.—, Petru Nicolescu nr. c. 200 1.—, Persida Dugulescu nr. c. 159 1.—, Petru Secoșan 1.—, Vasile Mihuj epitrop 1.—, Gheorghe Subescu 1.—, Persida Iovescu nr. c. 234 —80, Gheorghe Cleescu nr. c. 189 —60, Achim Iovescu nr. c. 244 —60, Achim Ianculescu nr. c. 34 —60, Vasile Jucu nr. c. 92 —60, Nica Șoimoșan —60, Elena Lupu nr. c. 100 —40, Petru Joviță nr. c. 77 —40, Petru Ili-

27-70

6.—

154

2.—

10.—

escu nr. c. 78 —40, Maria Junculescu nr. c. 230 —40, Petru Iovescu nr. c. 6 —40, Petru Nistor nr. c. 18 —40, Petru Nini nr. c. 44 —40, Saveta Nicolescu nr. 47 —40, Maria Ștefanescu nr. 224 —40, Nicolae Dugulescu nr. c. 18 —40, Ioan Crișan —40, Petru Jucu nr. 92 —40, Ioan Jucu nr. c. 239 —40, Ioan Jucu nr. c. 13 —40, Ioan Ianculescu nr. 133 —40, Ioan Dugulescu nr. 178 —40. Athanasie Nerianți —40, Maria Stoicescu nr. c. 237 —20, Ana Ardelan nr. 14 —20, Valerie Ștefanescu —54, Din mai puțin de 10 fil. s'a adunat 550. Total — — —

Cu discul și colectă în sf. biserică din Cuvin prin părintele Teodosiu Moțiu dela: Cu tasul cor. 720, Teodosiu Moțiu, preot 5 cor., Constantin Putici, preot 1 cor., Teodor Bradin 1 cor., George Sărb 1 cor., George Suciu 1 cor., George Bradin 1 cor., Vasile D. Iliș 1 cor., Stoiu Sărb jude 1 cor., Teodor Demșorean 1 c., George Ostoaia 1 cor., Toader Bradean 1 cor., Catița Belteci tinăr, 1 cor., Gheorghe Sirb 1 cor., Dimitrie Popovici învățător 1 cor. Total: — — —

Colecta din Șeiin a dlui Demetriu Micu dela: Pavel Mercea, preot 3.—, Petru Nemet, preot 5.—, Dimitrie Feier, nolar 2.—, Teodor Vid, jude comunal 1.—, Ana Sebeșan, învățătoare 2.—, Milits Pera, neguțator 5.—, Uroș Pintea, învățător 2.—, Ioan Ghebeleş, învățător 3.—, V. Guleș învățtor 3.—, Ilie Morari școlar 1.—, Ioan Lucaciu 2.—, George Șiclovan nr. 5. 5.—, Mihai Straja nr. 226. 1.—, Nicolae Gheran 4.—, Dimitrie Bolchiș 1.—, Dimitrie Ardelean 1.—, Romul Verișan stud. 1.—, George Pinter sub-jude 2.—, Pavel Ardelean faur 1.—, Dimitrie Morari nr. 457 2.—, George Straja epit. bis. 2.—, George Mateovici 1.—, Ioan Șiclovan nr. 120. 2.—, Iancu Petrovici apotecar 5.—, Dimitrie Roșcău teolog 2.—, Ștefan Șiclovan nr. 198. 2.—, Teodor Rusu tinăr 1.—, Berg Vilmos comerciant 1.—, Rusand Gheran 1.—, Constantin Costea nr. 312. 2.—, Mihailă Drăgan 2.—, George Straja epit. școl. 3.—, George Tornean 1.—, George Păcurari 2.—, George Macavei nr. 193 1.—, Dimitrie Păcurari nr. 467. 2.—, Petru Păcurari nr. 396. 3.—, Zacharie Hornea 2.—, George Crișan 1.—, Constantin Șiclovan 1.—, Ștefan Giurgiuș nr. 361. 1.—, George Șiclovan nr. 181. 5.—, Iunger Ferencz 1.—, Ștefan Șiclovan nr. 116. 1.—, Nicolae Costea croitor 1.—, Dimitrie Barbura 1.—, Dimitrie Oncu 1.—, Weisz Ignatz comer. 2.—, Mihai Popian croitor 1.—, George Păcurari nr. 395. 4.—, Ioan Straja 1.—, Dimitrie Drăgan 2.—, Constantin Curt 2.—, George Șiclovan nr. 122. 5.—, Simion Costea 1.—, Mihai Morari 2.—, Demetriu Micu inv. 3.—, — — —

Colecta d-lui învățător Ștefan Roja din Pecica între elevii săi, de cl. IV, V și VI: Traian Aconi 2 cor., Efrein Săbău, Dimitrie Crișan, St. Roja câte o coroană, Remus Rotar 40 fil. Alexa Mara, Ioan Ponta, Const. Orădan, Iulian Ioanovici, Romul Ponta, Dimit. Mara, Traian Albu, Suna Codos, Sabin Orga, Traian Ponta, Romul Calomici, Ștefan Telecan, Nic. Pătruși și Romul Juncan, fiecare câte 20 fil., Romul Șiclovan 22 fil., Traian Muntean 16 fil., Ioan Ponta Mărchitar 12 fil. Todor Tască, Todor Dragoș, Traian Dragoș, Traian Șiclovan Ioan Rusu, Aron Hedeșan, Dimitrie Juncan, Const. Lipitor, Ioan Ponta, Traian Ciamaș, Dimitrie Igrisan, Romul Hedeșan, Ștefa Igrisan, Aron Halas, Nic. Ghevrșan, Dimitrie Tigu, George Oaches, George Hedeșan, Romul Tașcă, Ștefan Telecan, Romul Jucu, Dimitrie Andra, Remus Frățilă, George Ponta, Lina Igrisan, George Juncan, Traian Tașcă, Dim. Moldovan, George Petco, Arcadie Rotar, Ioan Todea, Ștefan Ardelean și George Vlăis câte 10 fileri, Pavel Rați, George Medreșan 4 fil. George Sutău 6 fil., Costa Munorenți, Iulian Cr. dig 4 fil. Const. Crucean, Petru Crucean 4 fil., Ioan Laza, Mihai Bila câte 2 fileri. — — —

Mitru Tapos econom Otlaca — — —
Dămian Sebeșan învățător Săcusigiu — — —
Cu discul și colectă în sf. biserică din Paulș prin epitropul N. Sav, dela: Ioan Șiclovan 1 cor., Zamfir Conopan preot 1 cor., Cu discul 1 cor. 64 fil., Ecaterina Caracioni 80 fil. Dela sf. biserică 2 cor. — — —

Colecta d-lui învățător Nicolae Băru din Otlaca între elevii săi: Nicolae Băru inv. 2 cor., Petru Malerin 20 fil., George Horga 20 fil., Simion Cioban 10 fil., George Andraș 10

50.—

Cor. 25-24

Cor. 120.—

Cor. 12-76

3.—

2.—

644

fil., Simion Rusu 10 fil., Nicolae Ungurean 10 fil., Moise Botaș 10 fil., Dimitrie Sărbu 10 fil., Ion Bradu 10 fil., Gerge Șerban 10 fil., Ioan Banca 10 fil., Ștefan Ungurean 10 fil., Toader Vidican 10 fil., Ștefan Rusu 10 fil. — — —

Văd Irina Curta, Borosebiș — — —
Colecta d-lui învățător Mihail Dragoș din Curtici: Elevii săi: 9 cor. 98 fil., d-na Silvia Ispravnic 2 cor., Elena Ursu 2 cor., Irina Inco 1 cor. Iulia Julan 1 cor., Ladislau Petrila paroh Macea 1 cor., Cornel Mladin 1 cor., Nicolae Julan 1 cor., Ionel Julan student comerciant 1 cor. — — —

Colecta d-lui părinte George Onciu din Surduc și Copăcel: Din Surduc și Copăcel 11 cor. — — —

Colecta d-lui învățător Iosif Badescu din Gilad dela: Aurel Drăgan paroh 1 cor., Iosif Badescu inv., 1 cor., Solomon Bistrean inv. 1 cor., Ioan Lăpădat econom 1 cor., Iulius Biara 60 fil., Colecta elevilor 6.20 — — —

Colecta d-nei Persida Mihulin din Borosebeș dela: Augustin Mihulin preot B-Sebiș 2 cor., Persida Mihulin, Patriciu Covaci inv., din B-Sebiș, Iancu Mihulin primar com. Govosdia, Cornel Novac inv., penz. Almaș, Pavel Sida, Ioan Baranci, Persida Dăliman, Pavel Tomuța, Cristina Vesa, Nicolae Lulușa, Ielița Coșa, Pavel Bun, Nica Plisca, Teodor Vesa a lui Pavel, Ioan Bălău, Simeon Văiau, Ioan Baic, Simeon Filip, Elena Ghergari servitoare, Simeon Peia, Pavel Oprea, Alexandru Lazar, Terentie Scrofan, Mihai Pugna jude, Ignat Curta, Nicolae Plisca a lui Crăciun, Iosif Raț, dna Tausch R, Lazar Văian toți din B-Sebiș câte 1 cor., Elisaveta Oancea 60 fil., Mihai Văian, 50 fil., Sida Puica, Florița Creț, Ana Peia, Nicolae Vesa, Petru Moț, Florea Bocșa, Iosif Urs toți din B-Sebiș câte 40 fil., Virgil Mihulin paroh Comlăuș 1 cor., și Killik Kálmán 20 fil., Total: — — —

Total > 495.06
Listele noastre precedente 2127.03
Laolaltă 2622.09

— **Viriliștii din comitatul Clujului.** In comitatul Clujului, dintre români, mai multă dare plătesc următorii: Dr. Ioan Popescu, avocat în Reghinul-săsesc; George Popa, comerciant în Sebeșul-mare; Ioan Dan, medic de cerc în Moci; Ioan Moldovan, protopop în Călina; Dionisiu Simion, proprietar în Sângeorzul-român; Dr. Victor Moldovan, avocat în Moci; Dr. Andreiu Pop, avocat în B.-Huedin; Dr. Eugen Bran, avocat în Teaca; Aurel Poruțiu, preot în Dezmir; Dr. Simeon Tamașiu, avocat în Hida; Pompei Botezan, comerciant în Sermașul-mare; Ioan Leoca, proprietar în Sâmbotezul de Câmpie; Ioan Hosszu, preot în Milașul-mare; Nicolae Domșia, proprietar în Giurfalău; Teodor Justian, medic în Sânpetru și Alexandru Lupan, preot în Silvașul de Câmpie.

— **»Perfidul Albion«.** «B. H.» de azi aduce la loc de frunte un articol din peana publicistului Reményi, intitulat «Perfidul Albion» — titlu care arată cu prisos tendența articolului. Autorul strânge mănunchi o seamă de dovezi destul de eclatante într-o dovede, că toate simpatiile nației ungurești pentru englezi, toată anglomania ei caraghioasă, e o risipă de iluzii deșarte, căci Albion, perfidul Albion, cochetează din motive destul de pozitive, cu brunele fiice slave din peninsula Balcanică, neglijând cu totul afecțiunea dulceagă a porodiței lui Magor.

«Serbia — scrie mahnitul autor — e azi încă mai simpatică și mai vrednică de prietenia lor (a englezilor) decât noi. La balul de curte din Belgrad soția ambasadorului englez s'a prezintat în costumul fetelor sârbești din popor. Liberalul Scotus Viator încă și azi mai duce lupta împotriva noastră, întărâtând pe cehi și pe slavii dela sud în acțiunile lor panslave etc. etc.»
Și nu-i nimeni cine să-i consoleze...

— **Pentru analfabeți.** D-nul *Dimitrie Popovici*, paroh în Cermei, drept rescum-părare a felicitărilor de anul nou, a oferit

învățătorului de acolo un onorar de 100 cor. pentru instruirea analfabeților. O frumoasă pildă de sprijin efectiv.

— **Din minunile prințului Gheorghe.** Face senzație o nouă ispravă a moștenitorului de tron sârbesc. Prințul Gheorghe se plimba Sâmbăta trecută, cu suita Sa, pe malul Dunării, sub zidurile cetății din Belgrad. În suita erau și câțiva soldați de rând. Ingeniosului prinț îi veni ideea să ofere soldaților o baie rece în Dunăre. Le-a poruncit deci să taie o gură în ghiață, să se scalde. Soldații cunoscând arțagul și firea aprinsă a prinților au împlinit porunca fără împotrivire. Unul dintre ei a fost scos din apă aproape înghețat. Un altul, care de asemenea s'a îmbolnăvit greu, a făcut arătare despre curioasa petrecere, la comanda regimentului.

— **Producțiunea dela școala diecezană de fete din loc,** anunțată de noi pe Duminecă în 7 c. se va ține la ora 3 d. m. în localul școlii pe lângă următorul program: 1. Nicolae Ștef: »Colindă«, executată de corul elevelor. 2. O. Goga: »La groapa lui Laie«, decl. de Zena Magoș, el. de cl. II. 3. Fr. Behr: »Sania«, executat la pian de Aurora Cimponeriu elevă de cl. IV și Olga Curta, elevă în curs, compl. 4. G. Coșbuc: »Roata morii«, declamată de Sabina Oprean, el. de cl. II. 5. Tr. Lugojan: »Poetii latini...«, cântare executată de corul elevelor. 6. »Când pisica nu-i acasă...«, comedie într'un act, localizată de Hort. Bogdan, și predată de elevele școlii.

— **Sărbătorirea unui poet slovac.** În Alsókubin slovacii au sărbătorit cu multă căldură aniversarea poetului slovac Paul Orsag. A participat lume multă din toate orașele slovacești și s'a făcut o retragere cu torțe în onoarea sărbătoritului.

— **Fiul regelui Milan pe scena orfeului.** Fiul regelui Milan a debutat ieri la orfeul din Budapesta. Cu glasul slab prințul sârbesc a cântat: »Am fost rege în Arcadia« cu varianta »Am fost rege la Belgrad«, apoi a stors aplauzele lumii prin dibăcia cu care trage la țântă.

Publicul a aplaudat slabele încercări ale lui Milan Cristici.

— **Moartea marchizului Pandolfi.** Din Roma se telegrafiază că ieri a murit marchizul Pandolfi. Originar dintr'o familie nobilă siciliană, marchizul a luat parte la războaiele austro-italiene. Mai târziu el a luat parte activă la viața politică a Italiei. Dela anul 1897 marchizul a părăsit politica internă pentru a se dedica mișcării generoase a păcii internaționale. Marchizul Pandolfi a fost unul din sprijinitorii cei mai călduroși ai cauzei noastre în fața Europei și într'ansul pierdem un fervent apărător și prieten al poporului nostru care-i va păstra recunoștința.

— **Potopul dela Săscior.** Economul Aleman din Săscior ne vestește o »tâmplare foarte îngrozitoare ce s'au întâmplat Duminecă înfiorător lucrău. Iată ce-i: »S'au rupt râul Sebeșului sau râul Frumuoasei din munte și au prins în calea lui au înecat tot. Au luat o moară și un jugăr (de pământ) de nu se mai cunoaște nici vatra unde au fost. Un om și o muere mergând dela târg din Săsciori cătră Șugag s'au întâlnit într'o strâmtoare cu potopul. Pre om l-au luat apa, dar muiera au rămas acățată de o tufă și lovind scloii (sloirurile) în ea, nu s'au lăsat până au trecut potopul și acum e pe calea morții«. Apa a înecat vite multe și a dus morile din apropiere. Poșta din Săscior, apoi comerciantul Nicolae Răchișan și »făgădăul comunal« au fost păgubite, de asemenea un pod nou cu grinzi de fier a fost zdrobit de apă. »Avem un moș de 93 de ani, sfârșește corespondentul nostru, și și acum umbă și zice că acest potop nu l-au văzut«.

— **Logodnă.** Dșoara Sofia Mihuța, fiica învățătorului din Micălaca, s'a logodit cu dl Ioan Albici adj. not. în Mândruloc.

Intr'un ceas bun!

— **S'a înecat.** Din Cașovia se anunță, că acolo a murit de o moarte misterioasă ofițerul Gold, dela regimentul 66. El a venit, spre dimineață dela un chef și s'a culcat. Dimineața ordonanța l'a aflat mort în pat. Se credea că nenorocitul ofițer s'a sinucis, fiindcă se știa că era îndrăgostit într'o artistă dela teatru, autopsia însă a constatat că nenorocitul ofițer a murit înecat. El beuse prea mult, ajuns acasă i-s'a făcut rău și s'a înecat între perine.

— **Inmormântarea învățătorului Ioan Micoroi.** În 25 Ianuarie a. c. moartea nemiloasă, a chemat la sine, pe unul dintre pionierii culturii și ai luminării poporului nostru, pe mult regretatul Ioan Micoroi, fost învățător în comuna Cherechi.

Prin destoinicia și sânguința sa neobosită decedatul s'a ridicat peste semenii săi. Chiemarea și-a împlinit-o timp de 27 ani cu scumpătate și cea mai mare punctualitate, prin ce și-a câștigat stima și recunoștința superiorității, a poporului, pe care l'a știut conduce cu multă înțelepciune, precum și a tuturor oamenilor de bine. Muncind, se simțea fericit, iar aceasta o făcea cu atâta abnegațiune și încordare că își desconsidera chiar și cele mai elementare interese proprii. Cu toate că fizicul i-a fost atins de o boală grea, care l-a și repus, neodihnit a fost până în cea din urmă zi a vieții sale. Că cine a fost Ioan Micoroi în școală — despre care inspectorul regesc a zis că e o »mică academie« — dovedesc examenele date de elevii săi, pururea distinse. Prin el s'a stins un adevărat apostol al luminării poporului nostru, iar golul lăsat de dânsul, nu încurând se va putea împlini. La înmormântarea lui ce s'a făcut în 27 Ianuarie a azistat un public numărös. Prohodul a fost slujit de P. O. D. ppop M. Lucuța, cu precții Tr. Terebenț, Ioan Micloși, Ioan Fofiu, Adrian Filip și N. Ciorogar, ajutați fiind de învățătorii Iuliu Groșoreanu, Ioan Huiu, Romul L. Papp, Suru Crșan, Teodor Cherechean, Dimitrie Olariu, Ioan Mladin, Alex. Terebenț, Dimitrie Simea, Petru Lupaș, Teodor Mariș și Ioan Cadar. Cărturăria din loc toată a fost de față împreună cu mult popor, precum și sârmanii săi elevi, rămași acum orfani de dânsul.

Dela școală, până la biserică, sicriul a fost dus de șase învățători.

Răspunsurile rituale le-a cântat corul țăranilor din localitate, spre mulțumirea tuturor, condus fiind de inv. suplent I. Cădar.

Sfârșindu-se prohodul păr. protopop a ținut un panegiric înduioșător, nemurind faptele de laudă ale decedatului. Conductul pleacă acum spre cimitir. Aici învățătorul Iuliu Groșorean vorbește în numele colegilor răposatului. Dl Groșorean a emoționat pe ascultători până la lacrimi. A mai vorbit dl P. Lupaș inv. în numele foștilor elevi a-i răposatului. În timp ce răsuna ultimele acorduri ale cântărilor, în cimiterul din Cherechi se ridicase un mormânt proaspăt care cuprinde în sine osemintele de toți regretatului Ioan Micoroi.

In veci pomenirea lui! *Partieipant.*

x Cel mai renumit atelier fotografic pentru fotografii artistice moderne în haine de bal este atelierul lui **Kossák József**, fotograf de curte ces. reg. și cam. în *Arad, str. Weitzer J. Nr. 3.* Numărul telefonului 657.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Ședința camerei.

Budapesta, 5 Februarie. Ședința se începe la ora 10 și jumătate. Președinte Rakovszky.

Vorbește **Bozóky** spunând că poporul îndură multe pagube pe urma neorientării funcționarilor

în privința legilor. Funcționarii nu arareori încează darea îndoit. Vorbește despre lipsurile cadastrului și despre necesitatea dării progresive. Se abate dela obiect. Președintele îi ia cuvântul.

Buza Barna: Cere încuviințarea camerei de a se abate dela obiect. Polemizează cu Sănder Pál învinuindu-l de reacredința în discuție.

Mezőfi: Ia în apărare clasa muncitorilor și pe micii proprietari. Proiectul de față va mări mizeria în țară, el pune sarcini inegale pe umerii poporului.

Discuția se va continua mâine.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 5 Februarie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Aprilie 1909	25.26—25.28
Săcară pe Aprilie	18.08—18.10
Cucuruz pe Maiu	14.52—14.54
Ovăs pe Aprilie	17.18—17.20

Prețul cerezalelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — —	26 K.	15—26 K.	45 fil.
Din comitatul Albei —	26	75—26	10
De Pesta — — — —	25	80—26	15
Bănățenesc — — — —	26	10—26	40
De Bacica — — — —	25	90—26	30
Săcară — — — —	19	70—19	90
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16	70—16	90
» » calitatea a I.	16	20—16	50
Ovăs » » I.	17	55—18	—
» » » II.	17	25—17	55
Cucuruz — — — —	13	90—14	10

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribunei« se mai află câteva exemplare din următoarele călindare:

1. »Călindarul Minervei« prețul 1.25 cor. + 10 fileri porto.
2. »Călindarul național«, prețul — 36 cor. + 10 fileri porto.
3. »Călindarul literar și artistic« prețul 1— cor. + 10 fileri porto.
4. »Călindarul dela Cluj« prețul — 20 cor. + 5 fileri porto.
5. »Călindarul Foi interesante«, prețul — 32 cor. + 5 fileri porto.
6. »Călindarul Block« de părete, prețul — 80 cor. + 10 fileri porto.
7. Călindarul Block de părete pentru saloane prețul 4— cor. + 26 fileri porto.
8. Călindarul bisericesc de părete, însemnarea sărbătorilor, prețul 10 fileri + 5 fileri porto.

Poșta Redacției.

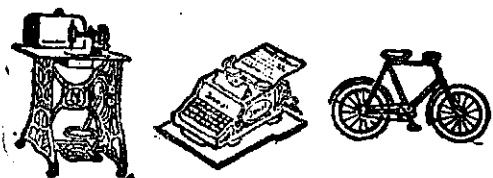
Coriștilor Murani: Nu ne putem amesteca în cearta d-voastră, și ziarul nu-și poate deschide coloanele pentru certuri cari nu interesează pe nimenea. În fiecare sat pot să fie neînțelegeri, oamenii caută însă să le împace, căci aducându-le prin ziare, este numai spre rușinea satului. Și dealțul învățătorul d-voastră se desvinovățește de acuzele ce i-le aduceți, cum să ne facem deci noi judecători?

Const. Zagoriș, Ploiești. Cartea dorită s'a trimis.

Beiuș. Se va face cum doriți. Socodorenilor. Pentru numărul de azi a sosit târziu.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**

Editor proprietar **Gheorghe Nichin.**

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mechanic de reparaturi. ◄◄

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă: **Falk Imre, Kolozsvár, str. Deák Ferencz nr. 30.**

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1908. 12 Ianuarie.	ACTIV	1909. 10 Ianuarie.
135622613	95852613 Reserva metalică Aur 90013826	123366732
1142165	39770000 „ Trate Aur 33352906	817626
64799474	Argint și diverse monete	55463874
26084683	Portofoliu Român și Străin	28287867
11999924	*) Impr. contra ef. publice 11938200	11999924
15638508	„ „ „ „ in cont curent 16349667	15296433
3243121	Fonduri publice	3187121
5928854	Efectele fondului de rezervă	5970297
641033	„ „ „ „ amortisarea imob. și material	701747
101209	Imobili	97633
105937859	Mobilier și Mașini de Imprimerie	100885864
—	Cheltueli de Administrație	—
15360147	Deposite libere	21201556
23050307	„ „ & provizoriu	30948968
409549897	Compturi curinți	398225642
—	Compturi de valori	—
12000000	PASIV	12000000
24574391	Capital	26380304
3603940	Fond de rezervă	3863598
263295190	Fondul amortisării imobilelor și material	254977520
—	Bilete de Bancă în circulație	—
138517	Profituri și pierderi	118356
—	Dobânzi și beneficii diverse	—
105937859	Compturi curinți	100885864
409549897	„ „ „ „ & provizoriu	398225642
—	Deposite de retras	—

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin miș de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative) pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, deoarece eră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e prevăzut cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de încălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15

Grosz Nagy Ferencz,

farmacist. :: Debreczen :: farmacia :: „Arany egyszaru”

Numai există reumă!

Cine voește să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Hajdusági Balzsam

MUSTAȚA E FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie nennuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 30 fill. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

Medicament pentru văpsirea părului.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA”

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condiții:

1. În ramul vieții: ospitală cu termen fiș, rente, astre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 60—800 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădirii de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine recvazite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, oucuru ovăz, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel nutrețuri, tabac ș. a.

Deslășuri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSYLVANIA” în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefoa nr. 399.

Asigurați contra grindinei: oucuruzi grâu, secăra, ovăzul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

„CONCORDIA“ institut de credit și economii societate pe acții în Ozora-Uzdin.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »CONCORDIA« societate pe acții, să invite prin acesta, în virtutea §-ului 12. al statutelor societății la

a XV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Ozora-Uzdin la 25 februar 1909. st. n. 10 ore a. m. în localitățile institutului

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Presentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1908. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitoare la împărțirea venitului curat, darea absolutului pentru direcțiune și comitet de supraveghiere.
4. Alegerea a unui membru în comitetul de supraveghiere.
5. Modificarea statutelor referitor la § 45 lit e.
6. Eventuale alte propuneri.

Conform §-ului 16 sunt acțiunile și eventualele documente de plenipotență până inclusive 23 februar st. n. a. c. a se depune la casa institutului din partea acelor Domni acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală.

Uzdin-Ozora, la 2 Februarie 1909.

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanțului				Pasiva	
		Cor.	fil.			Cor.	fil.
126	Cassa — — — — —	3922	01	73	Capital societar — — — — —	31000	—
125	Cambii — — — — —	102513	78	129	Fond de rezervă — — — — —	23269	57
117	Cambii cu acoperire hipotecară — — — — —	27671	—	38	„ „ „ spec. pt. dubioase — — — — —	2043	76
133	Cambii dela cereale — — — — —	17666	—	111	„ „ penziune — — — — —	527	90
130	Efecte — — — — —	717	97	59	„ „ filantropic — — — — —	427	90
141	Poziții tranzitoare — — — — —	890	98	143	Depozite spre fructificare — — — — —	—	—
137, 96	Diverse conturi debitoare — — — — —	455	09	127, 135	Reescompt — — — — —	—	—
65	Mobilier — — — — —	274	60	131	Cont curentul creditorilor — — — — —	—	—
65	Descriere — — — — —	27	60	120, 58	Imprumuturi pe oblig. cu as'g. hipot. cedate — — — — —	—	—
				136	Poziții tranzitoare — — — — —	—	—
					Dividende neridicate — — — — —	—	—
					Profit net — — — — —	—	—
		153583	83			8385	51
						153583	83

Esșite		Contul venitelor și a sarcinilor				Venite	
		Cor.	fil.			Cor.	fil.
129	Interese ridicate și capitalizate — — — — —	2143	70	92	Profit transpus — — — — —	96	62
128, 142	„ de reescompt — — — — —	4335	97	141	Interese de escompt și hipotecate — — — — —	12183	40
132	Salare — — — — —	2621	65	122	„ „ întârziere — — — — —	510	82
145	Chiria — — — — —	172	50	112, 134	Proviziune — — — — —	6760	19
138	Bani de cvartir — — — — —	166	61	144	Venitul efectelor — — — — —	12	—
140	Bani de cvartir — — — — —	166	61				
104	Dare erarială și comunală — — — — —	1141	81				
66	Competință de timbre — — — — —	67	20				
98	Tipăriuri — — — — —	229	04				
119	Spese de cancelarie — — — — —	251	44				
109	Spese de călătorie — — — — —	20	—				
65	Descriere din mobilier — — — — —	27	60				
	Profit net — — — — —	8385	51				
		19563	03			19563	03

Uzdin-Ozora, la 31 Decembrie 1908.

DIRECȚIUNEA:

O. Conopan m. p.
director executiv

M. Bălan m. p.
v. director

I. Spariosu m. p.
cassar

I. Spariosu m. p.
contabil

V. Puia m. p.

I. Fera m. p.

P. Gyura m. p.

A. Samanți m. p.

Gl. Bosica m. p.

D. Fizesán m. p.

P. Spariosu m. p.

Examinând conturile și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în regulă bună.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Pau Miclea m. p. președinte.

Iancu Milu m. p.

Ioan Mezin m. p.

Trailă Bălan m. p.

A apărut

**„Prelegeri metodice
din Istorie biblice“**

op auxiliar pentru catiheti, de Nicolae
Crismaru, paroh-catihet.

În literatura noastră ramul catihetic a rămas cel mai neglijat. Biserica și-a luat o nouă îndrumare: mântuirea sufletelor prin catehizare.

Iar catihetii preoți simt lipsa de opuri catihetice, pentru a se ajuta în misiunea lor.

În fața acestor constatări, opul P. N. Crismaru a binevenit cu atât mai ales, că cuprinde pe lângă partea teoretică a metodei, toate prelegerile din materia biblică prescrisă pentru școalele elementare, lucrate după treptele formale și însoțite de harta istorică a Palestinei.

În predare sunt marcate toate momentele principale ale materiei din fiecare piesă, precum marcant e întreg procesul, pentru a în-

lesni prepararea catihetilor.

Întreaga cartea tradează mult studiu și bunăvoință. De aceea cu tot dreptul constată cu plăcere dl profesor Dr. P. Pipoș, că: „aceste prelegeri sunt un povățuitor potrivit pentru catihetii.“

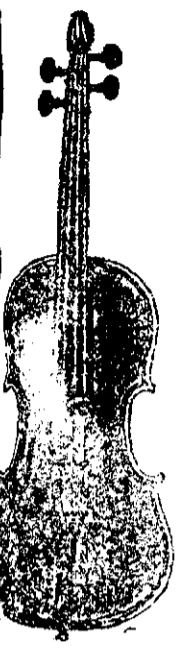
Opul costă din 20 coale și costă 4 cor. plus 20 hl. porto. Se capătă la autor în Baraczhaza (Temesm.), la librăria „Tribuna“, la libr. diecezană din Arad, precum și la librăriile mai însemnate din țară.

**Lu-i așa că
năcăjiți!** fiindcă instrumentele muzicale n'au
fost bine reparate și totuși le-ați
plătit cu preț mare.

Evitați de azi înainte Seghedinul și Timișoara
și trimiteți ori-ce instrumente de ori-ce fel la

Voskanovics Vilmos

fabriant artistic de instrumente muzicale, în
Biserica-Albă, (Fehértemplom fő-utca)
peste drum de bazarul bisericii române.

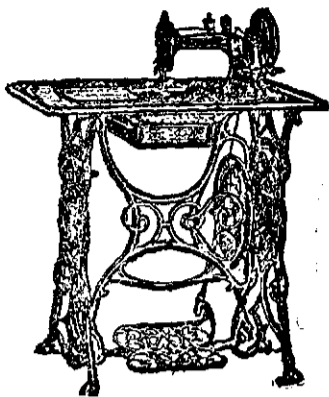

Ține în depozit cele mai
bune **plane și pianine**,
Resonator-Mignon și fab-
ricații din streinătate, lemn
de nuc american, negru cu
lustru și de mahagoni cu
claviatură admirabilă. Tot
odată primește să repare
artistic cu prețurile cele
mai favorabile și pe lângă
garanție, instrumente mu-
zicale de alamă, cu coarde,
violinele cele mai bune
— și pianine. —

Țin în de-
pozit fabri-
cațiile cele
mai bune.

Mașini de cusut cu plățirea în rate.

Mare asortiment l a
Joan Kalenda,
în Oradea-Mare,
(Nagyvárad), lângă biserica Holdaș.

Tot acolo se repară mașini de cusut
mașini de scris și gramofoaane.
— Telefon în comitatul întreg nr. 245. —

In atențiunea fabricanților
și a economilor!

Skafszky Adolf

Fermă de mașini și montarea lor.
BUDAPESTA, VIII Tömö utca nr. 23.

Se angajază să monteze tot felul de mașinării,
pentru ferestrele și mașini cu aburi
precum și 'n fabrici de spirt și de că-
rămidă, apaducte, pompe compresare,
montarea tipografiilor
tot asemenea transmisiunii și conducte
de ploaie. — Primesc reparaturi și
transporte demașini.

Vânzare de altoi de viță.

Cine vrea să struguri fru-
moși și sănătoși să se ad-
reseze cu încredere către
VITYÉ MIKLÓS
la firma de viță de vie
condusă cu multă con-
știință în

— **Ö s-C s a n á d,** —
(com. Torontal) unde se
găsește cele mai variate
altoaie de calitate I-a,
soiuri de viță de vie pen-
tru vin și struguri de
conservat, precum și viță
americană, netedă și cu
rădăcini deasemenea se
găsește vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri.
Preț curent trimitem gratis și franco.
Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm
una singură:

Tornaföld, (up. Szécsisziget, com. Zala) 1907 Sept. 30
Cele 800 de altoaie cu rădăcini comandate de la
Dta au dat un rezultat foarte bun. Nici unul nu s'a
uscăt ci au crescut așa de lungi că au trecut de un
par de 2 m. și a trebuit să tai din ei; soiurile sunt
distinge. Voi recomanda bucuros din ele prietenilor
și cunoștilor și te rog să-mi trimiți un catalog pri-
vitor la soiuri și prețuri. Cu stîmă Andreei Hajdu.

O rugare modestă, care nu vă costă nici
o oboeală, dar administrației ziarului nostru
poate fi de mare folos.

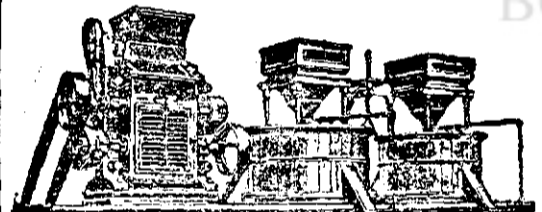
Ziarul nostru roagă pe onorat public că la
cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere
sau cumpărare să se provacă că adresa firmei s
cețit-o în Tribuna.

Martin Droszt

lemnărie de mori și edificii.

Biserica-Albă, (Fehértemplom) str. Petöfi nr. 63.

Se recomandă pentru lucrări de mori

și de edificii cari cad în bransa lui, p. e.
Construcție și reconstrucție de mori de
apă, aburi și cu motor, mori înalte, semi
înalte și plane, mai departe tot felul de
montări complete de curățit, mașini de
cernut și mașini automate pentru ameste-
carea făinei etc.. se săvârșesc prompt și
corespunzător tuturor împrejurărilor.

Se primesc tot felul de mașini usate
pentru renovare și reconstrucție. Tot ase-
menea se primesc lucrări de construcțiuni,
aranjarea locuințelor, a prăvăliilor, biu-
rourilor și școlilor cu prețuri favorabile.

La dorință trimite desemnuri de plan și proiect
de buget.

Alexandru Văleanu

magazin de mănuși, de bandaje și de pantofărie orthopedică.
Sighetul-Maramurășului.

Piața principală (Fötér).

Beșici de gumă
americane,
beșici de pește
— franțuzești. —

Prezervative
femmeiești, Cio-
rapi de gumă,
suspensoare,
bandaje, mănuși,
bandaje „Diana“,
— irigatoare. —

Execut după co-
mandă medicală
g h e t e orthope-
dice pentru pici-
oare ori-cât de
bolnave și dure-
— roase. —

Prima fabrică pentru slefuitul sticlei, pentru
lucrări artistice de sticlărie și fabrică de
oglinzi din sudul Ungariei

Arad V, Pécskai-ut 17. Telefon 525.

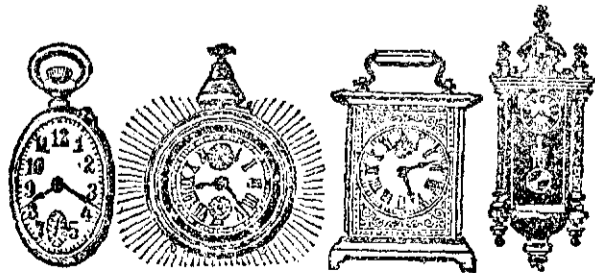
Am pus în funcțiune uzinele sale în ziua de 21 Oct. 1908.

Efectuește repede și ieftin comenzile următoare:

Oglinzi șlefuite sau simple, lucrări de sticlărie
artistică încadrate în aramă pentru instalații de
vitrine, geamuri călitate, oglinzi de Veneția. Lustruiri
— de oglinzi vechi cu prețuri moderate. —

Cum să vă dovedesc

că clasornicele date mie vor fi reparate
punctual! Cel mai simplu mod de a tri-
mite clasornicele stricate pe postă. —

Neu Vilmos

clasornicar și
gluvaerglu

Seghedin

Laudon-u. 24.

Unde se repară cla-
sornicele în mod

special. prompt cu garanție de 8 ani și prețuri favorabile. —
Ține în depozit clasornice de buzunar, pendule și clasornice cu a-
larmă, precum și bijuterii și obiecte pe argint de China. cu prețurile cele
mai favorabile. — Cumpără frânturi de aur și de arpină cu prețurile cele
mai mari sau le schimbă bu obiecte noi.

Comandele din provincie se săvârșesc punctual și se împachetează
cu mare îngrijire.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabetgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat

- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11.—
- » » box » » » » K 11.—
- » » șevro pt dame cu bumbi K 10.50
- » » » » » cu șirete K 9.50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . K 8.—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 6.80
- Ghete de copii dela . . . . . K 3.—

Material de I-a clasă.

TRISKA J.

Primul depozit de pianie din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj) Sétatér utca Nrul 10

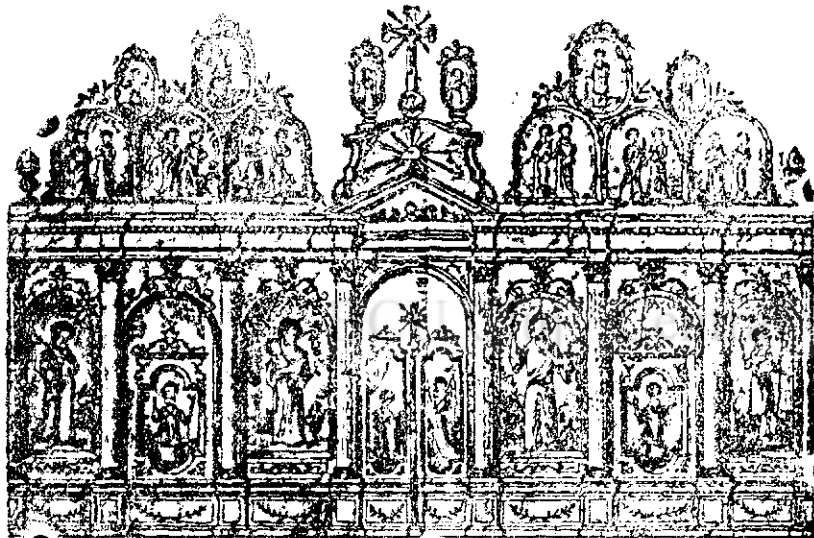
Recomandă pianurile și planurile sale provenite din abricile celebre din țară și din străinătate precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repare repede, prompt și estin cu unjloace moderne. Planuri cu chirii leftins.

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

Szombathely.

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statui de piatră și lemn — amvoane și scaune de spovedanie — sieriul Domnului, grota Mariei de Lourd — cristelnițe, icoane de stațiune — sculptură în relief sau pictură — strâni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează.

Preț-curent, proiect de budget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

Dubinievicz Oszkár

comerçant de articole medicale chimice și parfumuri.

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine:

Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire

Văpseli mirositoare

Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și str.

Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumuri.

Petrol-China

cel mai bun mijloc contra mătreței a căderii părului și cărunțirii. Prețul Cor. 1.20.

E o noutate de senzație pentru menagere!

Măngălăul meu patentat

care face revoluție în menagi și devine indispensabil în orice casă. Inmanuarea lui e simplă și ușoară, încât îl poate inmanua fără oboseală și o fetiță de 14 ani.

Măngălăul meu nu rupe rufe, se — lucrează cu el curat și frumos. —

Il expediază inventatorul

KELEMEN MÁRTON

strungar artistic

— Györ, Andrassy-ut 24. —

Catalog gratuit și porto-franco.

Dela

THEIL JÓZSEF

fabricant de salamă și cărnățării în Mediaș (Medgyes)

se capătă următoarele:

Cărnățării pe Ianuarie:

Salamă ung. prima	—	—	—	prețul 1 kg. Cor. 2.75
prețul se urcă lunar cu 10 fil.				
Cărnaț veritabil de Crakovia	—	—	—	1.90
» de Paris	—	—	—	1.40
» veritabil de Debrețin	—	—	—	1.70
» de suncă	—	—	—	2.40
» de Galiția	—	—	—	1.40
» afumată	—	—	—	1.70
Suncă afumată	—	—	—	1.80
Salamă cărnoasă de Cluj	—	—	—	1.60
Slănină de Debrețin afum. și cu ardei	—	—	—	1.44
» groasă albă	—	—	—	1.40
» afumată	—	—	—	1.50

Catalog de prețuri se capătă dela Theil József fabricant de salamă în Mediaș (Medgyes).